Пам'ятайте про Україну!

# СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК., СУБОТА, 12-го БЕРЕЗНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, MARCH 12, 1977 No. 57. VOL. LXXXIV.

## У Ню Йорку відбулася знову консолідаційна нарада

Ню Йорк. — В дні 5 березня ц.р. відбулася ще одна консолідаційна нарада уповноважених представників політичних партій і середовищ УНРади, як також середовищ з-поза УНРади, разом 17 осіб, у тому також трьох представників Конференції Академічних і Професійних Товариств — інформує Іван Кедрин-Рудницький, голова УНРади. Нарада стосувалася консолідації всіх конструктивних політичних сил в системі Української Національної Ради. Після вислухання інформацій про дотеперішні заходи в цій справі та дискусії, рішено покликати до життя Комісію під головуванням д-ра Степана Вороха з участю представників кількох політичних середовищ для з'ясування існуючих ще деяких розбіжностей та компромісового полагодження їх, щоб остаточно завершити консолідацію на базі УНРади. Комісія виготовить конкретні пропозиції, що їх представить пленумові представників всіх дотичних політичних середовищ та поширеній Президії УНРади.

## Леонід Гардінк переобраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС у Вунсокеті

Вунсокет, Р. Ай. — В неділю, 6-го березня 1977 р., тут у парохіяльній залі української православної церкви св. Михайла відбулися річні збори Окружного Комітету Відділів УНС району Вунсокету.

Збори відкрив голова Леон Гардінк, а митрофорний прот. о. Віталій Коваленко провів вступну молитву. Відтак голова Комітету, який є рівнож секретарем 206 Відділу УНС, привітав пані Марію Душник, заступницю головного предсідника та 22 відділових урядовців, серед них декілька молодих людей. Після того, секретар округи, Дмитро Василик, відчитав протокол з минулорічних зборів, який прийнято.



Леон Гардінк

З черги переведено вибори, в яких одноголосно вибрано нову управу в такому складі: Леон Гардінк — голова; Іван Данилюк і Михайло Попович — містоголови Дмитро Василик — український секретар, його заступник — Степан Кручковський; Роберт Карабіна — англійський секретар і Володимир Кіндефорський — касир. Контрольна Комісія: Юрій Тренклер — голова, Джа-

(Закінчення на стор. 5-ій)

## Мгр Роман Дяків знову очолює Комітет Відділів УНС Округи Вілкс Бері

Вілкс Бері, Па. (с.г.) — В суботу, 5 березня ц.р., тут в залі УКЦеркви свв. Петра й Павла відбулися річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНС Округи Вілкс Бері, Па. Наради відкрив і ними на бажання зібраних членів проводив голова Округи мгр Роман Дяків, а обов'язки писаря сповняв проф. д-р Йосиф Кравчинюк. Відкривши наради, голова Округи привітав приявних представників Відділів, піонерів Союзу, та головного організатора УНС Степана Гавриша і голову сусідньої Округи Лігай Веллі, головну радну пані Анну Гарас, яких і запросив до почесної президії.



Мгр Роман Дяків

За уступаючу Управу звітували голова мгр Роман Дяків, заступники голови пані Ольга Маліщак і Василь Валігун, секретар Василь Стефурин і касир пані Катерина Дукач. Мгр Ро-

(Закінчення на стор. 5-ій)

## Михайло Гентош, заслужений діяч-піонер, видужує після складної операції

Деляно, Па. (с. г.) — Михайло Гентош, який сповняв обов'язки секретаря 305 Відділу УНСоюзу в околиці Деляно, Па., понад 40 років, і в тому часі був понад 20 років головою Округи Твердого Вугілля — Шамокіну, а опісля почесним головою згаданої Округи, один з найбільш заслужених союзових діячів-піонерів, перейшов нещодавно складну операцію та провів довший час в шпиталі, а тепер, повернувшись до свого дому, поступово приходить до повного здоров'я під опікою доні пані Елізабет Савчак.



Михайло Гентош

В суботу, 5-го березня ц. р., хорого Михайла Гентоша і його дружину пані Агнес, яка також щойно повернулася зі шпиталя після операції, відвідали Степан Гавриш, головний організатор УНС, і пані Анна Гарас, головна радна, щоби побажати їм скорого повороту до здоров'я.

Михайло Гентош, якому минуло 85 років, не зважаючи на затяжну недугу, живо інтересується союзовими справами та жалів, що перший раз за 30 років існування Округи він не зможе взяти участи в річних зборах, які мали відбутися наступного дня.

## Президент Картер і прем'єр Келлаген наголошують приязнь між ЗСА і Британією



Міністер Келлаген (зліва) з президентом Картером під час привітання перед Білим Домом.

Вашінгтон. — У четвер, 10-го березня, вітаючи британського прем'єр-міністра Джеймса Келлагена в Білому Домі, президент Джіммі Картер заявив, що між ЗСА і Британією існують „спеціяльні зв'язки", позначені „нерозривною приязню", та що „Велика Британія далі є матірною країною Америки". Він також дуже похвально висловився про королеву Єлисавету II, заявляючи, що вона „протягом 25-ох останніх років виявилася знаменитим володарем".

Прем'єр Келлаген зі свого боку хвалив президента Картера за те, що „поліпшив політичну атмосферу світу" та підкреслив, що запримітив у Вашінгтоні „спеціяльне пожвавлення" з приходом до влади нового уряду. Заторкнув питання економічної стабільности вільного світу, Келлаген переконаний, що не-комуністичні держави зуміють побороти теперішні проблеми, але думає, що це можна буде доконати тільки тоді, коли існуватиме співпраця між індуустріяльно розвиненими державами Заходу.

Після привітальної церемонії, президент Картер і прем'єр Келлаген самі відбули 15-хвилинну розмову, а опісля до них прилучилися їхні дорадники. Подробиць нарад не подано, але речники Білого Дому поінформували, що були заторкнені питання міжнародної економічної ситуації, безробіття, поліпшення торговельних зв'язків між індустріяльними потугами і допомога економічно недороззвиненим країнам, тобто, питання, які будуть обговорені на вершинній економічній конференції, яка відбудеться в Лондоні 7-8 травня та в якій плянує взяти участь президент Картер.

Заторкнено теж питання людських прав. Прем'єр Келлаген мав висловити думку, що хоча похвальним є те, що президент Картер виступає в обороні людських прав в цілому світі, то надто часті виступи можуть бути „контрпродуктивні", бо можуть довести до того, що Москва, реагуючи на заяви Президента щодо людських прав, може відмовитися переговорювати відносно нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї та інших американсько-совєтських відносин. Це становище Келлагена різниться від недавньої заяви британського міністра закордонних справ Дейвида Овена, який повністю підтримав виступи Президента в обороні людських прав.

## У Вашінгтоні мусулманські терористи звільнили всіх закладників

Вашінгтон. — Десять озброєних членів американської негритянської мусулманської секти Ганафі рано в п'ятницю, 11-го березня звільнили 134-ох закладників, яких протягом 38-ох годин держали в трьох будинках столиці: в головній квартирі жидівської організації Бнай Брит, в міському ратуші та в Ісламському центрі. Всі терористи піддалися поліційним властям, які відтранспортували їх до міських в'язниць. Їх будуть обвинувачувати не тільки за „збройне схоплення", але теж за вбивство, бо в одному із схоплених будинків застрілено журналіста і кілька осіб поранено.

Мусулманські терористи піддалися після того, як з ними відбули наради амбасадори трьох мусулманських держав: Ірану, Єгипту і Пакістану, а рівнож шеф поліції Вашінгтону, Моріс Куллінане. Поліційні чинники не подали умовин, на яких терористи погодилися звільнити закладників і піддатися, але посадник Волтер Вашінгтон заявив, що їм не обіцяли, що не будуть притягнені до судової відповідальности.

Ця група терористів, під проводом Гамаса Адуля Халіса, захопила згадані три будинки в середу, 9-го березня, вимагаючи, щоб урядові власті передали в їхні руки 8-ох членів іншої американської секти, Чорних Мусулманів, які тепер відбувають терміни ув'язнення за вбиття в 1965-му році негритянського провідника Малькольма Екса та за вбиття в 1973-му році кільканадцятьох мусулманів із секти Ганафі. Тоді згинули жінка і діти провідника терористів Абдуля Халіса. Халіс теж вимагав, щоб був переданий в його руки Мохаммед Алі, чемпіон світу в боксі, та теперішній лідер Чорних Мусулманів, Валлес Д. Мохаммед. Секта Ганафі рівнож вимагала припинення висвітлювання фільму „Мохаммед, Посланець Божий", бо на їх думку цей фільм є „богохульний". Вимогу Халіса щодо фільму виконано.

Речники терористів, які погрожували, що повбивають всіх закладників, твердили, що захоплення трьох будинків і закладників було теж протестом проти підтримки ЗСА для Ізраїля.

## Уряд заборонює вживання сахарини

Вашінгтон. — Федеральна Адміністрація харчів і ліків повідомила в середу, 9-го березня, що заборонить вживання сахарини в усіх харчах і напитках, бо досліди, переведені на щурах в Канаді, виявили, що сахарина може спричинювати недугу рака. Це рішення Федеральної агенції матиме далекойдучі наслідки, бо унеможливить продукцію всіх харчових продуктів для осіб, які є на дієті, та для людей, які хворіють на цукрицю.

## ЗСА стараються заспокоїти арабів й ізраїльтян щодо політики відносно Близького Сходу

Вашінгтон. — З уваги на те, що президент Джіммі Картер під час пресової конференції в середу, 9-го березня, заявив, що арабські держави й Ізраїль можуть погодитися на кордони, які більш-менш відповідали б станові з-перед війни 1967-го року, в арабських державах і в Ізраїлю почали поширюватися переконання, що Вашінгтон змінює свою дотеперішню політику відносно Близького Сходу. Араби затривожилися, що уряд президента Картера тепер виявиться ще більше „проізраїльським" бо говориться про „висунені військові ізраїльські інсталяції", а ізраїльтяни побоюється, що ЗСА тепер вимагатимуть, щоб Ізраїль звільнив всі арабські території, захоплені в 1967-му році.

Щоб заспокоїти арабів і ізраїльтян, чільні урядовці ЗСА вже в четвер, 10-го березня, почали нав'язувати контакти з амбасадами країн Близького Сходу, запевняючи їх, що Вашінгтон не змінює своєї дотеперішньої політики щодо тієї частини світу, а заява президента Картера була тільки „однією з можливих пропозицій" щодо розв'язки арабсько-ізраїльського конфлікту, який, за словами речників Білого Дому, мусить бути полагоджений самими арабами та Ізраїлем, а Америка може тільки виконувати ролю посередника. Д-р Збігнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, відбув телефонічну розмову з Гананом Бар-оном, високим урядовцем ізраїльської амбасади, запевняючи його, що ЗСА не плянують жадних змін в своїй політиці відносно Близького Сходу. Інші високі американські урядовці передали подібні запевнення арабським амбасадам.

## Совєтський амбасадор в Берліні обурюється на президента Картера

Берлін. — Совєтський амбасадор у Східній Німеччині, Пйотр А. Абрасімов, заявив на пресовій конференції, спеціяльно скликаній для відмічення 60-річчя большевицької революції, що піддержка президентом Картером дисидентів в Совєтському Союзі і активістів за права людини в інших східньо-европейських країнах була подумана для „торпедування" східньо-західньої співпраці. Амбрасімов, який є членом Центрального Комітету Компартії, закинув також Заходові підміновування договору чотирьох великодержав в справі Берліну, кажучи, що він зареєстрував аж 40 різних порушень цього договору в минулому році. Не називаючи президента Картера поіменно, Абрасімов відмітив, що йому не зрозуміло „чому західні проміненти не вважають за огидне зустрічатися з жалюгідною і малою групкою ренегатів, або переписуватись з ними, тоді коли вони знають, що ці люди не представляють для них жадної вартости". Немає сумніву, що Абрасімов натякав на лист президента Картера до академіка Сахарова і його зустріч з іншим совєтським дисидентом Владіміром Буковським, який тепер гостинно перебуває в ЗСА.

## ЗСА і Західня Німеччина договорюються

Бонн. — Представники ЗСА і Західньої Німеччини закінчили тут другу туру розмов про скорочення атомової зброї і поширення атомової технології на інші країни світу. В часі розмови виявилося, що Західня Німеччина готова вести дальші переговори з ЗСА про справу підписаного Бонном договору з Бразилією, на підставі якого Німеччина зобов'язалася за суму 4,8 більйонів долярів продати Бразилії атомовий технологічний виряд, з допомогою якого бразилійці можуть випродукувати свою власну атомову зброю. В кінцевому комунікаті, який був опублікований на закінчення розмов і підписаний заступником державного секретаря ЗСА Ворреном Крістофером та представником німецького міністерства закордонних справ Пітером Гермесом, говориться, що обидві сторони погодилися продовжувати переговори в ділянці скорочення атомової зброї і поширення атомової технології. Адміністрація Картера бажала, щоб Західня Німеччина зірвала торговельний договір з Бразилією, або бодай обмежила доставу технічного виряду.

## Совєти докоряють комуністичним партіям Заходу

Москва. — Совєтський коментатор в газеті „Соціялістіческая Індустрія" докоряє західнім комуністичним партіям, що вони спокійно сприймають ведену на Заході антисовєтську кампанію, або навіть самі заступаються за дисидентів в Совєтському Союзі чи інших країнах „соціялістичної співдружности". Коментар відмічує, що ведена проти СССР кампанія і поведінка з дисидентами деяких політичних лідерів на Заході має на меті затруїти атмосферу перед европейською конференцією для справ безпеки і співробітництва в Европі.

## Бої під Бродами — темою діорами львівського історичного музею

Київська „Культура і Життя" інформує, що у Львові в музеї Червонопрапного Прикарпаття, галерія творів мистецтва поповнилась діорамою „На львівському напрямі". В творі представлено події, які відбувались 18-20 липня 1944 року, „коли гозгорнулась грандіозна битва на підступах до Львова. В діорамі відтворено картину бою на головному плацдармі — широкому полі між селами Хільчиці, Почапи і Княже (недалеко від Золочева). Вся ця операція, що одержала назву — Бродівський котел, закінчилась повним розгромом зосереджених тут фашистських військ. Ворог втратив убитими понад 35 тисяч, 17 тисяч було взято в полон, а рештки частин і з'єднань не могли вже чинити серйозного опору переможному наступу Радянської Армії. Шлях на Львів був вільний". Цю діораму намалювали М. Ананьєв і П. Жигимонт. Автор цієї вістки вважає, що ця картина заслуговує на цьогорічну Державну премію УССР ім. Т. Шевченка, бо автори „ідейно-художних достоїнств твору втілюють у колір і форму тему безсмертного подвигу радянського народу, ідею визвольної місії Радянської Армії, яка врятувала світ від фашистської чуми".

## У Філядельфії відбулося Віче Українського Жіноцтва

Філядельфія (А. Максимович). — В неділю, 6-го березня 1977 р., відбулося тут Віче Українського жіноцтва. Заля „Тризуба" була заповнена слухачами. Віче відкрила інж. Лідія Дяченко та запросила до президії пань: мгр Дору Рак, ред. Лідію Бурачинську, д-р Наталію Пазуняк та панелісток: Стефанію Бернадин, Оксану Генґало і Ольгу Гурську.

Пані Лідія Дяченко коротко поінформувала про Міжнародний Рік Жінки, який був проголошений Асамблеєю Об'єднаних Націй у 1975 р. Кульмінацією того Року Жінки був відомий Міжнародний Жіночий Конґрес у Мехіко, головною якого точкою було розглянення світового пляну дії. Цей плян прийнято і він зобов'язує всі держави на наступних 10 років. Тому Об'єднані Нації проголосили Декаду Жіночого Поступу. Під час Декади належить ужити всіх заходів для піднесення статусу жінки і досягнення її рівноправности. Друга Світова Конференція відбудеться в половині декади в Тегерані, в 1980 р. Крайова Жіноча Конференція відбудеться 17-21 листопада ц.р. в Гюстоні, Тексас. Її попередять Стейтові Жіночі Зустрічі, які відбудуться весною ц.р. Завданням зустрічей є змобілізувати все жіноцтво даного стейту, представити їм завдання Міжнародного Року Жінки та заслухати їхніх бажань, домагань і всього, що лежить їм на серці. Стейтову Зустріч п. з. „Жіноцтво" намічено на 24 до 26 червня ц.р. в Піттсбурґу. Ми, українки, маємо добру нагоду виявити себе, висловити свої бажання не лише щодо рівноправности з чоловіками, але також в нашім бажанні допомогти поневоленій жінці України.

Мгр Дора Рак виголосила доповідь: „Світова Декада Жінки і наші можливості". Прелеґентка бказала, як ми, жінки-українки, можемо включитися в світовий плян акції під час Декади Жінки. Українські жіночі організації не мають статусу неурядових організацій і тому не можуть висилати представників до ОН. Ми мусимо старатися заактивізувати якнайбільше кваліфікованих жінок, щоб їх включити в громадське життя, а рівночасно у акції жіноцтва країни їхнього поселення. Приєднатися до акції рівноправности, обороняти справи Рідного Краю, ставати в обороні політичних в'язнів морально і матеріяльно, перевірити статус в українських громадах, зактивізувати українське жіноцтво проти асиміляції у всіх країнах поселення.

Гурток Бандуристів ім. Василя Симоненка (Мотря Бойко, Люба Роспутько,

(Закінчення на стор. 5-ій)

## Українці візьмуть участь в сесії Мічіґенської Академії Наук

Мавнт Плезант, Міч. (Н. Н.) — Цьогорічна Сесія Мічіґенської Академії Наук, Мистецтв і Літератури відбудеться в п'ятницю і суботу, 18-го і 19-го березня ц. р., в приміщеннях Центрально-Мічіґенського Університету в Мавнт Плезенті. Членами цієї дуже авторитетної наукової установи є 32 університети й коледжі стейту Мічіґен і кілька тисяч професорів та наукових співробітників, які співпрацюють у 32-ох Секціях, що репрезентують всі головніші ділянки знань. Протягом двох днів у цих Секціях буде прочитано близько чотирьох сот доповідей.

Ось уже п'ятий рік Секцію Російських і Східньоевропейських Студій очолюють професори-українці: Ася Гумецька, Ігор Каменецький і Микола Степаненко. Протягом цього часу велику увагу було приділено українській тематиці. В цьогорічній програмі цієї Секції заплановані доповіді таких наших професорів-науковців: Ярослав Рудницький — „Етимологічні студії в Совєтському Союзі", Ігор Каменецький — „Сучасні ідеї й проблеми модернізації в Югославії в спостереженнях інтелектуалів і викладачів", Юрій Кульчицький — „Симон Петлюра і погроми", Марія Овчаренко — „Сергій Єфремов як літературознавець", Дмитро Штогрин — „Методи літературних дослідів Сергія Єфремова", Г. Семенюк — „Сергій Васильченко в світлі совєтської критики", Олег Підгайний — „Розвиток українських і східньоевропейських студій у ЗСА — спостереження й критичні оцінки", Степан Чорній — „Кам'яний господар" Лесі Українки й опрацювання цієї теми в Тірсо Де Моліна й Александра Пушкіна". Програму цьогорічної Сесії підготували керівник Секції проф. д-р Микола Степаненко, який керуватиме Сесією, і заступник керівника проф. д-р Ігор Каменецький.

Співдоповідачем кількох доповідей у Секції Зоології, які виповнять передполудневі години в п'ятницю, буде наш науковець — професор Вейнського Стейтового університету в Детройті В. Приходько.

Найбільш оригінальні досліди, переважно присвячені вивченню стейту Мічіґен, друкуються в квартальникові — органові Академії — „Мічіґен академишен".

В п'ятницю, 18-го березня, у вечірніх годинах після доповідей для учасників Сесії і гостей — українських науковців — буде влаштована перекуска з кавою і зустріч з Головною Управою Асоціяції Університетських Професорів Українців, а потім — засідання Головної Управи разом з активом і гостями.

## Старші Пластуни в Ню Йорку мали Загальні Збори

Ню Йорк (Н. Н.) — 4-го березня тут у Пластовій Домівці відбулися Збори Осередку Старших Пластунів. Спізнений початок Зборів був оправданий тим, що старші пластуни взяли участь у демонстрації, яка відбулася того самого вечора.

Після звіту осередкового, ст. пл. Романа Юзенева, слово зайняв референт Старших Пластунів в ЗСА, ст. пл. Михайло Турчин, який поінформував про товариську зустріч Старшого Пластунства, яке відбудеться в днях 25 і 26 червня на пластовій оселі „Вовча Тропа". Представником Станичної Старшини був ст. пл. Орест Кебало.

Після цього відбувся вибір нового проводу. Коло 30 приявних старших пластунів вибрали такий провід: осередковий — Роман Юзенів, заступник — Андрій Юзенів, скарбник — Левко Івашків, референт діяльности — Орест Щеснюк та Михайло Турчин — вільний член.

Також обговорено плян праці, в якому плянується: Вечір Сучасної України, влаштований куренем „Побратими" та Осередком, який відбудеться в п'ятницю, 18-го березня о год. 8:30 вечером в Пластовій Домівці. Доповідачами будуть: Осип Зінкевич, Ігор Кочман та Г. Мазуркевич.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montbomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

## „Зворотна дискримінація"

Минулого тижня Найвищий Суд ЗСА вирішив, що стейти мають право створювати виборчі округи, в яких принаймі 65 відсотків із населення належали б до не-білих рас, щоб в такий спосіб запевнити расовим меншинам „більшу ніж досі репрезентацію в стейтових легіслятурах''.

На перший погляд це рішення виглядає похвальним, бо нібито вказує, що урядові чинники „дбають про меншини''. Однак, коли приглянутися справі ближче, то рішення Найвищого Суду є ще одним прикладом „зворотної дискримінації'', тобто, дискримінації проти білих, між ними і проти білих національних та релігійних меншин. Видаючи своє рішення, Найвищий Суд фактично підтримав Апеляційний Суд Ню Йорку, який в 1974-му році дозволив на те, щоб одна виборча округа в Бруклині, заселена в більшості жидами-хуситами, була розділена між двома виборчими округами, в яких більшість тепер матимуть негри і пуерториканці. Таким чином, негри і пуерториканці тепер зможуть обирати своїх представників до стейтової легіслятури і контролюватимуть політичне життя в тих двох округах, а жиди-хусити, які теж є меншиною, але білою, втратили свої дотеперішні політичні впливи, бо рішеннями Апеляційного Суду і Найвищого Суду ЗСА раптом становлять меншість населення в двох виборчих округах.

Виникає запит: що сталося із заявою Джімме Картера, як він ще був тільки кандидатом на президента, що уряд ЗСА повинен старатися зберігати „етнічні частини міст'' і навіть допомагати їм відновлюватися? Найвищий Суд своїм рішенням вказав, що тільки частинно погоджується з Картером, бо даватиме першенство тим „етнічним частинам міст'', які заселені членами не-білих рас. Отже, рішення Найвищого Суду не тільки дискримінує проти жидів-хуситів в Брукліні, але в такий самий спосіб може бути застосоване до інших релігійних і національних меншин, між ними і до українців. Незабаром може прийти до того, що, наприклад, межі виборчих округ в Нюарку, Детройті, Чікаго, Ню Йорку та інших містах, які тепер ще мають українські більшості, будуть змінені, щоб в них більшість населення творили негри, пуерторіканці чи члени інших не-білих рас.

Правдою є, що в минулому, а частинно і сьогодні, існувала дискримінація проти негрів і пуерторіканців, але також правдою є, що через це не повинні терпіти громадяни інших етнічних чи релігійних груп.

Ця „зворотна дискримінація'' стосується не тільки зміни виборчих округ на користь не-білих меншин, але вона замітна також у прийманні до шкіл або на працю. Кільканадцять стейтів вже схвалили закони, які зазначують, що така „зворотна дискримінація'' є конституційна „у відповідних випадках''. Напрошується питання: Чому, наприклад, український хлопець чи дівчина, які пильно вчилися в середній школі і коледжі та дуже добре здали іспити до медичної чи правничої школи, мають відступати свої місця в тій школі негрові чи пуерторіканцеві, які слабше вчилися та одержали нижчі оцінки на вступному іспиті? Або, чому має італієць мати менші вигляди на прийняття на роботу ніж негр чи пуерторіканець, хоча має такі самі кваліфікації, або і кращі?

На думку багатьох юристів і коментаторів „зворотна дискримінація'', чи вона стосується зміни виборчих округ, чи прийняття до шкіл або на працю, порушує ті статті федеральної та стейтових конституцій, які гарантують всім громадянам рівноправність перед законом. Самозрозуміло, що члени не-білих рас повинні мати всі можливості поліпшити свій життєвий рівень і злобути більший вплив на політичне життя країни, але це не може відбуватися коштом білих громадян ЗСА, зокрема білих національних чи релігійних меншин.

## НЕПРИЄМНІ ЗАЛИШКИ ЗАХІДНЬОГО КОЛОНІЯЛІЗМУ

(м.б.) — Суезський канал, Панамський канал, американська воєнна база на Кубі — це майже останні залишки колоніяльної експансії західніх держав. Очевидно, проявів того колоніялізму не можна порівнювати з модерним тоталітарним східнім колоніялізмом, бо без французького і брітійського капіталовкладення у Суезький канал і американського у Панамський канал ці важливі артерії морської сполуки ніколи не були б сконструйовані; все ж, якщо йдеться про Суезький канал, то його вирито потом єгипетського робітника, і тому вклад Єгипту у його будову був більший чим Заходу, коли прибутки з його вжитку йшли у львиній частині на французькі і брітійські банкові конта. Підколоніяльне становище того каналу мало, згідно з договором, закінчитись у 1968р. Коли Насер знаціоналізував Суезький канал у 1956р., то він тільки дещо приспішив повернення Єгиптові суверенітету над полосою каналу. Англія і Франція, як відомо, відповіли на цей акт війною, але ЗСА обстали за Насером, і таким чином залишки колоніяльної експансії на тому терені зліквідовано.

Залишилась справа другого каналу — Панамського. Питання будови того каналу товклось від половини XIX ст. В його проєктуванні брав участь той же Фердинанд Лєсейс, який будував Суезький канал. Інтенсивні переговори у справі будови того каналу з тодішнім сувереном над тією територією, Колюмбією, зачалися щойно 1901 р. Два роки пізніше сфіналізовано остаточно договір між ЗСА і Колюмбією, але Колюмбійський сенат договору не ратифікував і з цілої будови було б нічого не вийшло, коли б американський уряд — очевидно не з дуже альтруїстичних і ідейних мотивів — не допоміг був панамським революціонерам проголосити незалежність Панами, з новоствореним урядом якої прийшло до підписання договору про канал дуже швидко, гладко і без комплікацій. Теоретично Панама задержала суверенітет над зоною каналу, але панамський уряд, „винаймаючи'' пояс території на 5 миль широкий обабіч проєктованого каналу, переніс на ЗСА той пояс „на вічний ужиток, під окупацію і контролю'', з тим, що ЗСА виконуватимуть владу над тією зоною наче б мали „суверенні права''.

Можна б писати більше про умовини того „винайму'', ясним є одначе, що у панамському „бизнесі'', подібно як „винаймаючи'' в той же менш-більш час від Куби Гуатанамську притоку після визволення Куби від еспанської домінації, після чого Куба стала пів незалежною державою під американською протекцією, ЗСА використали свою домінуючу позицію і казали собі заплатити на допомогу дану тим новоствореним державам.

Куба протестує проти окупації Гуатанаму, але здаючи собі справу з того, що ЗСА не зречуться свого „ренту'' в нинішній політичній констеляції, виглядає, що Кастро жде або відповідного моменту, щоб виперти американську базу з Куби, або таки мусітиме ждати доки „винайм'' не скінчиться при кінці цього сторіччя.

Інакше діло з Панамою. Для ЗСА контроля Панамського каналу це справжня безпека у південній гемісфері, бо канал цей має без сумніву і стратегічне значення; але й економічне значення того каналу велике, хоч не рішальне для економіки ЗСА. Для Панами це головне питання престижу. Всі південно-американські наради є зокрема вразливі на пункті переваги ЗСА, а головно влада нинішнього диктатора ген. Торійоса у великій мірі залежна від того, чи він встоїться проти потуги ЗСА з його вимогою. На погляд панамського народу й уряду володіння ЗСА тим каналом із пів-суверенними правами є незгідна з деколонізаційними тенденціями в світі і Панама повинна б перебрати повний суверенітет над тією полосою.

Для уряду ЗСА та справа дуже неприємна з уваги на колоніяльний посмак набуття тих сервітутових прав у Панамі. Нині правда вже повівають прапори обох держав у зоні. ЗСА готові на далекі уступки, готові і зокрема признали суверенітет Панами. Чого уряд ЗСА вимагає, то права залишити в панамській зоні хоч частину Ґарнізону і 14-ти баз, які контролюють нині безпеку мореплавання, та на будуче контролювати разом з Панамською армією, ту полосу для забезпечення її від можливих саботажів, а то й збройної атаки ворожих сил. Торійос одначе вимагає переходу повних суверенних прав на Панаму і цілковитого виведення американського війська зі зони.

Президент Картер бажав би полагодити це питання якнайшвидше. За Панамою обстоюють другі держави Південної Америки і цей конфлікт створює неприємну атмосферу для цілої південно-американської політики ЗСА. З другого боку, праві американські кола, як Ріген і багато членів Конгресу, обстоюють вимогу держатись „контракту винайму'' з 1903р. (з його додатками) і мабуть новий договір, що не забезпечував би прав і безпеки тієї важливої морської артерії, не найшов би апробати Сенату. Недавно їздили на переговори з Торійосом два „тузи'' американської дипломатичної служби — Бенкер і Ліновіц, але повернулися із нічим.

Американська сторона признає, . що контроля Панамського каналу це залишок впливу ЗСА у південній гемісфері, але чи може вона позбутись тих впливів у нинішній міжнародній ситуації?

К. Крупський

## В ІМЕНІ ОБ'ЄКТИВНОСТИ

II

Як історик, автор повинен знати правду, а саме, що Київська Русь належить до історії українського, а не російського народу. В першому розділі книжки п. н. „Рання несталість" автор характеризує трактування жидів в „Росії", почавши від князя Володимира Великого до часу російських царів, від Івана III, до цариці Єлисавети (1741-62). І вже навіть з цього коротенького нарису видно різницю в тому, як трактували жидів в Україні, а як трактували їх в Росії.

Автор наводить слова з „російської хроніки" про те, як представники трьох релігій — християнства, мусулманства і юдаїзму, стали перед „російським" князем Володимиром, кожен пропонував йому свою віру. Представники жидівської віри сказали: „Мицне живемо в Єрусалимі, бо Господь розгнівавшись на наших прабатьків і за наші гріхи розсіяв нас по цілій землі, а нашу країну віддав християнам." На це Володимир сказав: „Як можете ви учити других, якщо ви самі були відкинені Богом і розсіяні? Якщо Бог любив би вас, то ви не були б розсіяні по чужих країнах. Чи хочете наразити і мене таким нещастям?"

Інакше поступали з жидами дійсні російські царі. За Івана III деяких жидів прилюдно палили живцем, а коли Іван IV зайняв Полоцьк (1563) то три сотні жидів вкинули в Двину.

В 1698 році жиди використали відвідини Петра I в Голляндії і передали йому петицію, щоб він дозволив прийняти жидів до Росії. Петро I відкинув це прохання. Іншим разом він вигукнув: „Вони є пройдисвітами і шахраями. Я хочу викорінювати зло, а не збільшувати його."

В 1742 році цариця Єлисавета видала „указ", на основі якого депортували 35,000 жидів і якщо рік пізніше прийняли деяких з них назад, то однак не до Росії, а до „пограничних" місцевостей, головно в Україну.

Інтелігентному читачеві цього розділу кидається у вічі цей традиційний російський антисемітизм, який почався в Росії від перших царів. На жаль, автор—історик мішає туди і українських князів. Нічого дивного, що із зростом російської імперії, російський антисемітизм, силою факту, проявлявся часто там, де панувала та імперіяльна влада. Однак, відносити це на конто народів — жертв тієї імперії може бути подібним до того, якби в будуччині якийсь історик відносив німецькі масові вбивства жидів на конто українського антисемітизму тільки тому, що ті вбивства відбулись в Україні.

В осуді подібних соціяльних процесів не треба бути одновічним як це робить автор. Наприклад, для автора цариця Катерина II була раціонально думаючою, коли вона рішила „легко" зрусифікувати Україну та „абсорбувати" інші народи при допомозі російської мови і церкви. Зрозуміло, що для виконання такої місії вона приймала жидів і німецьких колоністів в Україну.

Однак, автор вже не може назвати раціонально думаючими тих російських царів, які силували жидів приймати християнство. Чому ж не застосувати такого критерію і до українців, які також не хотіли приймати рабства, визиску і тим подібного лиха?

Те, що український нарід був темною і неграмотною масою, не може бути оправданням для того, що той нарід потребував ще й посередників, бувшим і так жорстоко гнобленим і визискуваним. Щоб оправдати „питому" темноту українського народу, треба вірити у ващість і меншевартість рас народів. Чи не так думають деякі історики, підходячи до осуду українсько-жидівських відносин?

Тому в світлі такого осуду те, що для жидів в Україні являлось реформою і збільшенням прав, для українського народу було болючим затисканням ярма. Цих гірких, але правдивих фактів не можна збути найбільш рафінованою семантикою. Не треба забувати того, що такі рафіновані викрути не переконують, а тільки стають колодами на дорозі до кращого співжиття.

Ще так недавно жиди самі були жертвою расизму і нині, всупереч цьому пам'ятному фактові, автор своїм постійним твердженням вимкової здібности жидів до науки піддержує теорію расизму. Подібне твердження поширював Гітлєр про німців, але в світлі дійсности і науки воно не оправдане.

Сам же автор, описуючи життя жидів в Совєтському Союзі в останніх роках, каже, що число жидів професіоналістів зменшилось як наслідок відсування жидів від керівних постів. Тут автор приходить до правильного висновку, що „освіта дітей є обмежена фінансовою спроможністю батьків." Ось тут маємо добру і клясичну відповідь на причину неосвічености широких мас українського народу за царського і польського панування. Коштом поневолення українського народу вишколювались поневолювачі та їхні вислужники, але соромити цим наш нарід можуть тільки самі безсоромники. Це ж бо сором тих, висока культура і релігія яких дозволяли виправляти таке над іншими людьми.

Проте, ми свято віримо в те, що колеса історії повернути не вдасться. Нині наш нарід не потребує ніяких посередників і цього називати антисемітизмом ніяк не можна. Вже й сам автор про це добре знає, бо навіть його книжка переходить замітну еволюцію. Він починає її інакше в наставленні до українців, а інакше кінчає.

Вже з початком післявоєнної політики Сталіна, яка почала однаково „гласкати" по головах усі національности совєтської імперії, автор „запримітив" український нарід як націю, а кілька кінцевих розділів навіть вірно описують становище України та інших республік Совєтського Союзу. Автор навіть цитує слова В'ячеслава Чорновола, Караванського, а також слова Івана Дзюби з його промови, виголошеної на місці жертв гітлерівського злочину.

Маємо враження, що автор зробив цей зворот не так під впливом цитованих в замітках відносних праць і статтей в „Українському Квартальнику" та „Аналів УВАН" (професорів: Боцюркова, Стерча, Шанковського, Олянчина), які цитує, а радше зробив це під впливом вже наявного факту, що Росія веде асиміляційну політику супроти усіх поневолених народів, а в цьому числі і супроти жидів.

Як науковець, автор не подає істотних прикладів на доказ живучости „скритого" українського антисемітизму. Він подає випадок, що мав місце в черзі біля крамниці в Україні. Коли продавець заявив, що товар вже випроданий, то один розсерджений покупець вигукнув „Знаємо ми вас торгівців чорного ринку". Автор припускає, що коли б той продавець не був жидом то він не почув би такого закиду.

Це припущення автора можна легко оспорити: По перше, той покупець мав якусь підставу — прецедент, а друге, хто зна, що такий сердитий чоловік сказав би не-жидові.

Українці в свою чергу, базуючись на ролі, які відіграли жидівські чекісти, могли б творити іншу гіпотезу, а саме, що якби тепер в Україні надали жидам право збурити українські церкви і поставити на їх місце синагоги, то жиди знайшли б оправдання навіть перед Богом і масово скористали б з такого привілею. Однак, це тільки гіпотичне припущення, яке не повинно служити підставою доказу.

В Америці трапляються випадки, що хтось згірдливо назве жида „кайк'', але це ніяк не може служити доказом американського антисемітизму. Українці, коли злі на росіян називають їх „кацапами'', а росіяни українців „хохлами''. Це така майже природна річ спільнот з мішаних національностей, мати

(Закінчення на стор. 6-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

## „ДУМАЙТЕ - ЧИТАЙТЕ"

*Добре мати такий федеральний уряд, як його мають наші земляки в Канаді! Він, той уряд, не тільки дає теплою рукою різні дотації на українські культурні підприємства, але й видав недавно англійською мовою цікаву студію п. з. „Неофіційні мови — студії канадської багатокультурности''. Це правда, що згадана студія присвячена не тільки канадським українцям, але й іншим, як це у нас кажуть, „етнікам'', але великим плюсом цього видання є те, що наші канадські брати можуть багато дечого з нього довідатись і навчитися.*

*А довідуються вони з цього видання про деякі прикрі й неприємні для себе речі... Як виходить з офіціяльних підрахунків, на 600,000 українців у Канаді тільки 34,6 відсотка з них читали в минулому році українську пресу!.. А нам тут здавалося, що в цій Українській Швайцарії, — як називає Канаду пан редактор Р. Ільницький, — трохи краще стоять справи з читачами й передплатниками рідного друкованого слова. Як часто під час різних панелів чуємо захоплені вигуки: Немато, як в Канаді! Там наші тримаються! Чули?.. Знов дістали одного сенатора!''*

*Що тримаються, то тримаються, але, як бачимо, поволі і потроху опускаються... Все ж таки, в них без порівняння краща ситуація ніж у нас, в Америці, поскільки в них є урядова Комісія Багатокультурности, що на кошт держави видала їм студію і показала статистично й документарно, що на їхньому загумінку не все гаразд. Ну, а нам хто надрукує таку документальну працю?.. Комісії Багатокультурности в нас немає, нашого чоловіка в Вашінґтоні, д-ра Куропаса, пустили на зелену пашу, а новий уряд так зразу почав ощаджувати, що трохи не ділить сірника начетверо, як це колись робили бідні мужики на Поліссі.*

*Але ж є у нас, Богу дякувати, рідні наукові установариства, інститути, філії кількох університетів, — хай би вони зробили нам цю, першу на потребу, прислугу: розписали відповідні анкети, виготовили статистичні дані і показали, як ми тут, в Америці, стоїмо чи лежимо, чи то на пункті вживання укрмови, чи то на пункті читання укрпреси. При чому, якщо мені було б це дозволено, я поставив би пропозицію, щоб до запитників добавити дві додаткові рубрики: 1/ скільки американських українців читає українську пресу і на неї нарікає, і 2/ скільки її не читає і теж нарікає. Тоді ми побачили б, скільки в нас є читачів, а скільки нарікачів.*

**Ікер**

Д-р Богдан Дзерович

## ДО ПИТАННЯ ПРАВНОЇ ТЯГЛОСТИ І ПЕРЕЄМНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ДЕРЖАВ

(3)

Совєтський Союз формував свою державну систему згідно зі своїми плянами, не зважаючи на правну вартість того твору. Тому, при співставленні української конституції з федеральною, бачимо такі непослідовності й суперечності, що роблять той закон взагалі недійсним.

З уваги на обмежені можливості (потрібно значно більше місця для докладної аналізи цілого закону), подамо лише кілька прикладів, які наглядно підтвердять це наше твердження.!

Згідно зі статтею 6 конституції УССР, земля належить державі, а на підставі статті 6 федеральної конституції (конституції СССР) вона належить федеральній державі, що згідно з витвореною ситуацією означає подвійну власність тієї ж самої території. Але тому, що згідно зі статтею 19 федеральної конституції приписи федеральної конституції обов'язують в Україні, а не навпаки, то земля формально і практично належить федеральній державі. З того виходить, що УССР бракує одного з підставових елементів держави, а саме території.

Стаття 21 федеральної конституції установляє єдине союзне громадянство, з чого виходить, що кожний громадянин федеральної держави є рівночасно громадянином української держави, якщо він знайдеться на терені української держави. Тим чином, про громадянство УССР рішає не українська, а федеральна конституція. Тут треба зазначити, що при масовім напливі громадян з інших республік в Україну — територія УССР втрачатиме свій національний характер.

Стаття 18А всосоюзної конституції виразно передбачає, що кожна республіка має право входити у безпосередні зносини з іншими державами, складати з ними договори і обмінюватися з ними дипломатичними представниками, а стаття14 всесоюзної конституції надає федеральній державі виключне право репрезентувати УССР у міжнародних сносинах, складати, ратифікувати і анулювати договори з іншими державами.

Стаття 17 союзної конституції виразно передбачає право кожної республіки виступати з федерації, а стаття 56 карного кодексу СССР кваліфікує як злочин зради кожний натяк на це право. „Злочин'' Лукіяненка і товаришів.

Тут варто відмітити політичну оцінку того припису Леніном, який з причини слабости не був приявний на пленумі, на якому схвалено цю постанову. Він уважав, що справа ця була у засаді неправильна і не на часі, бо при погірдливім наставленню російського шовіністичного апарату до інших національностей, цей припис буде „пустой бумажкой''. Зі слів його виходить, що про „свободний выход из союза'' має рішати російський апарат, а не УССР.

З тих кількох прикладів наглядно видно, що конституція УССР є в дійсності порожнім текстом, без жадного практичного застосування у державній системі УССР. Проф. Джан Газард у своїй праці „The Soviet System of government" Chicago 1960, приходить до висновку, що при повнім застосуванні федеральної конституції — з української конституції не залишиться нічого.

Совєтів не бентежить ця правна ситуація тому, що неефективність закону була наперед запляновaна, а всяка критика з уваги на статтю 62к. к. „Антирадянська агітація і пропаганда'' — виключена, або закінчується трагедією в'язниць і концтаборів.

Але УССР обмежена не тільки в питаннях, які є предметом спільної компетенції Союзу і союзних республік, а різними розпорядками РНК СССР у своїх звичайних адміністраційних функціях.

Наприклад:

а) Рішенням РНК СССР з дня 5/6/1941 р. заборонено республікам здійснювати будь-яку реорганізацію державного апарату без дозволу Державної штатної комісії Союзу.[9]

б) Постановою ЦК ВКП(б) і РНК СССР з дня 27/5 1939 дозволено вилучувати землі від колгоспів (наприклад, присадибні ділянки) тільки за попереднім дозволом РНК СССР.

в) Згідно з постановою РНК СССР з дня 21/2 1940 р. навіть сівозміну в Україні регулює не уряд УССР, а СССР.

Так представляється суверенність УССР на підставі безапеляційно зобов'язуючих законів і розпорядків СССР. Дошукуватися підметовости УССР у міжнародному праві тільки на підставі самої приналежности до Об'єднаних Націй не знаходить правного обґрунтування, бо, поминаючи факт, що така приналежність є тільки невеличким сектором міждержавного життя, — сама приналежність не є рівнозначна з колективним визнанням тієї держави. (Обіжник Генерального Секретаря ОН з дня 8 березня 1950 року). Джордж Шварценберг твердить, що Хартія ОН побудована на принципі суверенних держав, але цей принцип відносно України і Білорусії був знехтований і заміненний „згодою" (consert) великих держав.

Конституційні зміни з дня 1/2 1944 р. мали на меті лише збільшення просовєтських голосів в ОН. Впродовж понад 30 років ні разу не скористала з тих змін, бо всякі можливості у тому напрямі блькувала Москва. (Як наприклад, відомий випадок з намаганням британського уряду в 1947 р.). Відсутність України і Білорусії на Европейській Конференції для справ безпеки і співробітництва, яка відбулася в Гельсінках 30 липня — 1 серпня 1975 року і в якій взяли участь всі европейські держави, навіть Монако, Ліхтенштайн, Сан Маріно і Ватикан, свідчить, що конституційні зміни з 1944 р. не внесли практично жадної зміни у міжнародно-правну ситуацію УССР.

До другого питання:

**Ще за Гетьманської Держави відбувся в екзилі, у Москві, від 5-12 липня 1918 року під керівництвом Леніна** основуючий 1-ий з'їзд Комуністичної Партії большевиків України КП(б)У. Цей з'їзд визначив централізм партії, себто прийняв, що КП(б)У є тільки відділом єдиної РКП(б). Те саме становище зайняв і 2-ий з'їзд КП(Б)У, який відбувся у жовтні 1918 року, також у Москві. Цю ситуацію підтвердив відтак УІІІ з'їзд РКП(б), який відбувся у Москві 18-28 березня 1919 року. Цей з'їзд вирішив безоглядно зцентралізувати всі партії совєтських республік. Комуністичні партії республік, що їх втягнено в орбіту РСФСР, переведено на статус обласних комітетів Російської Комуністичної Партії большевиків. Найвищою владою — сувереном у Совєтському Союзі — стала партія, і цей стан триває донині. Цей з'їзд закріпив не тільки суверенність російської комуністичної партії, але й монолітність РСФСР, а в дальшому СССР.

Це керівне становище єдиної централізованої КП СССР знаходить своє конституційне відображення у ст. 126 конституції СССР, яка називає всесоюзну комуністичну партію большевиків „керівним ядром усіх організацій трудящих, як громадських, так і державних'', і у ст. 35 статуту КП СССР, прийнятому на 22-му з'їзді партії у 1961 році, який постановляє, що ЦК КП СССР „здійснює добір і розстановку керівних кадрів і спрямовує роботу центральних державних і громадських організацій трудящих'' на всьому терені своєї дії — включно зі союзними республіками.

Ця структура КП СССР, яка узаконнює суворе підпорядкування московській централі клітин союзних республік, включно з добором і розстановкою керівних кадрів тих республік, - зводить цілковито нанівець державний суверенітет тих республік.

Проф. Богдан Цюцюра, обговорюючи статус УССР, стверджує, що: „Підпорядкування УССР Союзові ССР збуджує сумнів у державности УССР, коли брати до уваги далекосягле підпорядкування багатьох органів державного управління УССР. Це адміністраційне підпо-

(Закінчення на стор. 6-ій)

9) Історія держави і права УРСР 1917-1960, Київ 1961, ст. 517.
10) George Schwarzenberg, Manual of International Law.

# ПРОТОКОЛ

## НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

### яке відбулося в днях 24-го до 28-го травня 1976 р. на Союзівці в Кергонксон, Н. Й.

### 11. Дискусія над звітами і їх схвалення

(18)

### ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА АНТОНА ДРАГАНА

(Продовження)

Декілька днів тому була в нас редакційна: „Поховали Шевченка" про те, що в Україні немає українського народу, немає України, є тільки „совєтський народ" і „совєтська батьківщина". Таке саме пишуть про економіку України, як про частину суцільної економіки Совєтського Союзу. Була недавно поміщена стаття академіка Білодіда п.н. „Національні мови в соціялістичному суспільстві". Я вислав цю статтю одному з наших професорів, щоб він, як академік, її розглянув і подав аналізу. А звертатися в таких справах до кваліфікованих спеціялістів, то треба вести кореспонденцію, треба такому науковцеві за працю заплатити певний гонорар, та й маємо при цьому ряд інших проблем. Я не думаю, що їх можна б при найкращій волі та при найкращій злагоді поладнати в такому стані справ протягом кожного дня. Це ті проблеми, які стоять перед нами. Але головною проблемою є власне та смертельна загроза, яка стоїть перед нашим народом. За кожним разом, як пишу статтю про цю загрозу, мені приходить на думку така ж смертельна загроза для нашої громади. Подивіться на нашу громаду. Не хотів би я давати нашій громаді характеристику, але в нашій громаді є така сама загроза. Тільки, що там в Україні є ворог, а тут наша інерція і, можливо, до деякої міри наша байдужість. Якось так сталося. На чому полягає ця наша загроза тут. Там проти цієї смертельної загрози борються дисиденти. Вони борються проти беззаконня, вони жертвують собою, жертвують своєю волею і наражають свої родини. Вони покутують, бо вони ставлять чоло і борються проти того беззаконня. Загроза існує в нас у великій мірі. Єдина різниця в тому, що там є одержимі, а в нас їх немає. Пані і панове! Приходить час, що всі ми робимо помилки. Я є одним з тих, що наробив тих помилок багато. Я свідомий того. Єдине, що може тому зарадити, це чим більше осіб разом працює, тим менше може бути цих помилок. Ми тоді можемо себе взаїмно поправляти, радити, тощо. Ми мусимо найти для себе таку розв'язку, щоб ми фактично могли працювати. Нам не треба очорнювати самих себе перед нами самими. Але будьмо для себе в якійсь мірі одержимими і працюймо для того, що ми хочемо направду мати і що ми хочемо тут зберегти. Всі ми, кожний з нас, при добрій волі, при добрій співпраці, може все це зробити, коли ми тільки свідомі будемо того. Немає і не буде такого, бо неможливо, щоб якась установа чи організація була кращою від нашої. Чотири покоління вклали тут свій ентузіязм, свій труд, свій піт та свою кривавицю. Ці чотири покоління, як переглянете історію УНСоюзу, належать на педестал. Коби тільки ми, кожний із нас, так для нашої установи, як вони працювали і так нею дорожили. Щоб ми мали це на увазі в кожній хвилині. Я хочу тут знову заявити, що не маю абсолютно жадного підозріння, чи докору, що хтось з нас хоче поступати інакше. Всі того самого хочемо, тільки інакше думаємо. Ми маємо інші погляди. Але, акщо ми, пані і панове, знайдемо ту синтезу, якщо ми знайдемо в нас ту єдність, то ми винесемо нашу установу на недосяжну висоту. Що мене тепер турбує, це поменшення престижу нашої установи, престижу до деякої міри. А нам треба дорожити цією установою. Ним треба також руками і ногами піддержувати наші установи, ми мусимо піддержувати УККА та СКВУ. Ми можемо різнитися думками і поглядами, ми можемо дебатувати, але ми без будьяких докорів, чи обвинувачень, ми повинні спільно шукати розв'язки. Кажіть, що хочете, а я маю про це свою думку. Ми всі, так як ми тут є, мусимо знайти розв'язку, щоб було краще. Що не є добре, це ми всі ствердили. Ви всі знаєте цю книжку Панаса Мирного п. н. „Хіба ревуть воли, як ясла повні?" Якби наша установа була на висоті, чи тоді було б треба, щоб ми казали, що щось в нас не так, що треба нам щось зробити, бо не є воно так, як повинно бути. „Хіба ревуть воли..." Я думаю, що ми можемо піднести нашу організацію, якщо в нас буде порозуміння і згода. Над українським народом нависла смертельна загроза, але там є одержимі, які борються проти цієї смертельної загрози.. Якщо ми бачимо, що і в нас ціла громада потребує нового життя, потребує нової ідеї і потребує нового пробудження, нам треба теж бути одержимими. Нам треба тільки свідомости, рішучости, охоти і праці, щоб робити більше і робити ліпше. Дякую.

**Головний предсідник Йосиц Лисогір:** Був цілий ряд питань, на які запитуючі не дістали відповідей. Наш головний редактор є знаменитим промовцем і подав нам доброї ідеї, але я не думаю, що ми дістали від нього всі відповіді на наші питання, бо тут були порушені різні справи, зовсім конкретні справи. Чи ви бажаєте собі додаткових відповідей, або теж запитів, після закінчення всіх відповідей за устійненою чергою?

**Голоси членів Головного Уряду:** Дамо додаткові запити після всіх відповідей.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Згідно з вашим бажанням продовжуємо відповіді. Прошу до слова голову Головної Контрольної Комісії мґра Івана Геврика.

### ВІДПОВІДІ ГОЛОВИ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ МҐРА ІВАНА ГЕВРИКА

Мене запитав почесний член Головного Уряду Іван Іванчук, чому я помістив приходи і розходи у своєму звіті. Я хочу запевнити пана Іванчука, що я поступив правильно. Прошу, щоб він прочитав наші звіти і з них дізнався, хто з нас що контролює. Тоді він побачив би і вже не питав би мене про ці приходи і розходи, бо я контролював також і частину фінансів.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дякую, пане Геврик. Прошу до відповідей головного контролера мґра Івана Винника.

### ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО КОНТРОЛЕРА МҐРА ІВАНА ВИННИКА

Тут було декілька запитів до мене, на які я хочу дати відповіді. Поперше, хотів би я підчеркнути у відповідь до завваги головного радного Василя Дідюка, що „більше невидно ніяких результатів у фінансовій річній контролі Контрольної Комісії", що наша Головна Контрольна Комісія перевела дуже докладну контролю. Ми сиділи від ранку до ночі кожного дня контролі і ті, хто читав наші звіти, могли побачити, що ми зробили. У своїм звіті з контролі я не пробував написати якоїсь сензації, але виготовив його так точно і проглядно, щоб це вийшло на користь УНСоюзу. Очевидно, що, коли б я хотів звертати увагу на дрібні речі, я міг це зробити, але на це треба було багато часу. Я роблю теж контролі в Українському Конґресовому Комітеті та в іншій установі, але я не бачу потреби зміняти моєї системи контролі. Якщо йдеться про питання головного радного Репети, то ми з ним маємо різні думки. Він каже, що фінансова політика УНСоюзу найгірша, а я сказав, що фінансова політика УНСоюзу найкраща. Я ствердив у звіті, що Головний Екзекутивний Комітет працював у рямцях ухваленого буджету і тому вважаю, що треба ствердити, що господарка була добра. Я також підчеркнув, що започатковано переоцінку бондів, які вже в першому році принесли надвишку. Якщо йдеться про резерву, велику надвишку, то це відноситься до справ нового буджету, який ми щойно тут повинні б схвалити. Над цими справами ми ще будемо тут дискутувати і тоді буде нагода ставити різні пропозиції. Тоді теж ми будемо рішати, які видатки і прибутки треба включити до буджету. Якщо отже йдеться про фінансову політику УНСоюзу, то вона була добра. Якщо мова про погляд на нашу майбутню фінансову політику, то я є за тим, щоб ми збільшили наші видатки на дивіденду, на дотації для українських установ та організацій, стипендії і на морґеджі. Але все це повинно бути в рямцях можливости. По цій лінії говорив я з головним секретарем про підвишку дивіденди та про справи рішень стипендій. Якщо йде про наші дотації, то ми маємо деякі недотягнення. Бо я знаю з практики, що в Ню Йорку, коли була ґрадуація в Академії св. Юра, то Робітничий Союз був репрезентований трьома членами Екзекутиви. Він дав $1,000 на стипендії, що на приявних там людей, родини та знайомих студентів, мало це відповідний вплив та зробило добре враження. Я думаю, що ми в майбутньому повинні також на такі імпрези звертати більше уваги. В справах нашого нового будинку ми не годимося з нашим головним предсідником, бо він хоче, щоб його погляд був завжди на верха. Він каже, що УНСоюз має задурно приміщення. Я з цим погоджуюся, але ми не відчисляємо амортизації будинку, а це мало б бути приблизно $270,000. Я вірю, що і головний предсідник погодиться на таку суму амортизації. Але не в тому справа. Я хотів би помилятися, щоб ситуація була кращою. Я сказав, що ситуація з домом дещо поправилася, але вона ще не є ідеальною. На підставі нашого проєкту дім мав би давати $1,416,000 чиншу. Після видатків на загальну суму $916,000 нам би мало залишитися в тому році пів мільйона долярів. Нам потрібно би було 20 до 25 років, щоб ми могли покрити все те, що нам потрібно і щоб ми сплатили всі наші зобов'язання. Це може, очевидно, статися трохи скоріше, чи пізніше. Я хочу тут зазначити, що ситуація є набагато краща, але вона ще не є ідеальною, як це ми собі бажали б, коли б ми вже не були з домом в клопоті. Найголовніше, що ми вже маємо того пів мільйона до диспозиції і що ми ним вже можемо покрити якісь наші зобов'язання. Найважніше, щоб ми вже якнайскоріше почали числити амортизацію, сплачувати відсотки і позички. На мою скромну думку, краще було б почати вже сплачувати частину позичок. Тому ми мали також відповідні пропозиції нашої Комісії Дому і Фінансової Комісії. Що я хотів би підчеркнути, то саме те, щоб ми постаралися ще перед виборами затягнути морґеджову позичку на дім, бо після виборів, ми думаємо, що відсоткова стопа піде значно вгору. Вкінці я хочу тут підчеркнути, що найважнішою для нас справою є справа росту членства. Я думаю, що ми повинні на це звернути якнайбільше енергії і наших фондів. На жаль, я досі не почув тут якогось конкретного пляну, що ми повинні б зробити. Сподіюся, що ми про це почуємо вже щось на комісіях, коли на їхні засідання зійдемося ще сьогодні, або завтра. Дякую.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дякую, пане Винник. Стверджую, що головні контролери д-р Гнатюк, о. Ващук і д-р Скальчук не мають відповідей, бо не мали спрямованих до них запитів. Чергового прошу до слова головного радного д-ра Богдана Футея.

### ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Д-РА БОГДАНА ФУТЕЯ

До мене особисто не було жадного специфічного запиту. Був натомість запит від заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса, який відносився загально до всіх головних радних. Звертався він до осіб пана Дідюка та Репети. Але до головних радних він поставив запит, нехай самі головні радні запитають себе, що вони зробили. Тому я тільки хотів би звернути увагу нашому дорогому віцепрезидентові на те, що ми працюємо згідно зі статутом, так як нам пояснював це головний предсідник, що радні мають давати поради, працювати по комісіях під час річного засідання, а між річними нарадами мають виконувати доручення Екзекутиви, чи головного предсідника. Головний предсідник теж сказав, що ми маємо здавати звіти з нашої активности на наших територіях. Отже, якщо ми також доручень від нікого не дістали, то ми, головні радні, не маємо жадних завдань, хіба що маємо це спільне для нас всіх завдання організувати нових членів і якраз за це ми мали б бути винуваті.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** В цій справі я повинен забрати голос. Наш статут визначує докладно обов'язки головних радних. Статут каже, що головні радні не чекають на доручення, та що їх обов'язком є знати, що діється у даних околицях і про це головні радні повинні звітувати. Прошу чергового до відповідей головного радного Василя Дідюка.

### ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ВАСИЛЯ ДІДЮКА

Мене запитав наш заступник головного предсідника д-р Флис, чому я не приєднував нових членів. Він просто запитав мене, чи „Вам пане Дідюк, відібрав Пан Біг Вашу здібність?" Я тепер йому відповім, що, дякувати Богу, мені Пан Біг не відібрав здібности, але відібрав охоту, а це вже злий знак. Але то не відповідає правді, що я не приєднував нових членв. Я все таки придбав їх 40, а наш заступник головного предсдника д-р Флис тльки 13, а це паскудне число. Чому я сьогодн маю не 40, а 80, бо я міг був стільки мати, то про причину дуже добре знає наш пан заступник головного предсідника. Тепер, якщо додати до того, що д-р Флис є заступником і ще може бути самим предсідником, а він записав тільки 13 нових членів та написав звіт тільки на дві сторінки, то я таки думаю, що я зробив більше. Бо я зорганізував сорок членів і написав звіт на чотири сторінки. Правда, мені залишається також небагато, бо я не думаю, щоби я колинебудь міг мати можливість стати предсідником. Ніколи, тим більше, що я з Канади. Якщо так, а він сам так сказав, що в Канаді треба деякі справи полагодити, та якщо вони будуть полагоджені, то я викликаю нашого заступника головного предсідника на двобій до кінця цього року.

**Головний предсдник Йосип Лисогір:** Дякую, пане Дідюк. Наступного прошу до відповідей головного радного інженера Анатолія Дорошенка.

### ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ІНЖ. АНАТОЛІЯ ДОРОШЕНКА

Щодо справи відповідальностей головних радних, про які говорив головний предсідник, як про обов'язки, хочу поставити питання головному предсідникові, на чому фактично наші обов'язки полягають? Ми знаємо, бо то є окреслено, за що Ви відповідаєте, пане предсіднику, за що відповідає Фінансовий Відділ, чи Організаційний та інші. Власне тому, що ці обов'язки окреслені, ми ставимо найбільше запитань до Вас, бо ми, головні радні, є тим чинником, який перевіряє працю, що її ведете впродовж року. Я вважаю, що це власне є найбільшою відповідальністю головних радних, щоб ми провірили, як працювала Екзекутива на протязі року що вона зробила, коли мова про прийняті резолюції та рекомендації. Але, хоч я погоджуюся з Вами, пане предсіднику, що кожен з нас повинен працювати для добра Союзу, але тяжко вимагати від нас і питати нас, що ми зробили, коли наші обов'язки не є окреслені. Хочу тут звернути увагу на ваші звіти та на відповіді, що їх даєте, коли ми вас запитуємо. На мою думку, ви не даєте нам відповідей, тільки говорите багато, а ми хочемо простої відповіді, так, чи не так, а не говорити півгодини і після півгодинної промови таки не дати відповідей на поставлені запитання. Коли ви, панове, рекомендували, щоб головні радні у своїх звітах писали про те, що зробили, а не у звітах починали дискусію, то ви мали абсолютну рацію. Так само ми рекомендуємо Екзекутиві, щоб ви давали нам відповідні відповіді на наші запити. Питаю вас теж, чи ви, панове, певні того, що ви писали у звітах. Можливо, що ви не маєте відповідей на деякі питання. Тому я просив би, щоб ви писали обережніше про такі справи у звітах, щоб ми потім не ставили вас, можливо, в такі компромітуючі ситуації.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дякую, пане інженере Дорошенко. Прошу до слова - відповідей головного радного Євгена Репету.

### ВІДПОВІДІ ГОЛОВНОГО РАДНОГО ЄВГЕНА РЕПЕТИ

Заступник головного предсідника д-р Флис поставив був конкретне питання мені. Дякую йому за спеціяльну увагу до мене, бо це так виглядало б, наче б я одинокий не приєднав 10 нових членів. Я думаю, що таких є більше. Цим я не хочу себе потішати, бо це є правда, що ми не виконали резолюції, що її тут минулого року ухвалили. Я думаю, що ніхто з нас не може мати оправдання, коли цього не виконав, кожний з нас з гори на долину повинен був це зробити, не шукаючи оправдань, на кого записав членів. Ми повинні бути прикладом для інших. Я в цьому прогрішився, але, якщо іде про інші ділянки, то я переконаний, що я не зробив менше, як пан д-р Флис. Очевидно, коли взяти до уваги те, що його посилали, чи просили, на різні збори, а мене не просили не посилали, то я цього не можу звітувати. Я вважаю, що я зробив те, чого від мене вимагалося і по моїй спроможності, скільки мені дозволив час. Я не зробив багато, але, я не думаю, що я зробив щось такого, що підривало б основу УНСоюзу, тоді коли, наприклад, я вважаю, що участь у ліквідації Організаційного Відділу треба приписати членам Головного Екзекутивного Комітету. За це хтось мусить відповідати і буде відповідати.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Тепер ми вичерпали відповіді та повинні знову прийняти зголошення тих, які ще хочуть забрати голос в дискусії над звітами. Голосяться: д-р Іван Скальчук, д-р Богдан Футей, Євген Репета, Василь Дідюк, Анна Гарас, інж. Мирослав Кальба, Марія Чучман, інж. Степан Куропась, д-р Іван Флис і Йосип Лисогір.

**Головна радна Анна Гарас:** На мою думку, тепер буде краще скласти Комісії, щоб ми могли зараз після обіду в цих наших Комісіях працювати.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Є пропозиція, щоб ми перервали наради на обід, але перед тим проголосили склади Комісій і заповіли, де і коли ці Комісії будуть працювати, тому що сьогоднішнє пополудне призначене для праці по Комісіях. Отже ми проголосимо склад Комісій і розійдемось на наради по Комісіях. Вечірня сесія почнеться сьогодні о годині 8-ій вечором. Хто за цими внесками? (Більшість проголосувала піднесенням рук за цими внесками). Прошу головного секретаря відчитати склади Комісій заки ми розійдемося на обід та на наради Комісій.

**Головний секретар Володимир Сохан:** Я відчитаю склади Комісій, що їх ми мали в минулому році. Після того, коли на це годиться предсідник, попросимо голови поодиноких Комісій, щоб вони зараз тут перед закриттям засідання заповіли, коли і де кожна із наших Комісій засідатиме. Стипендійна Комісія: Йосип Лисогір, д-р Іван Флис, сен. Павло Юзик, Марія Душник, Володимир Сохан, Уляна Дячук, Степан Гавриш, ред. Антн Драган, мґр Іван Геврик, д-р Богдан Гнатюк, д-р Богдан Футей і проф. Тарас Шмаґала. Ця комісія вже відбула засідання, але як мені відомо, ще має зійтися, щоб узгіднити її остаточний звіт. Культурно - Освітня Комісія: о. Іван Ващук, ред. Антін Драган, д-р Мирон Куропась, д-р Богдан Футей, д-р Іван Скальчук, д-р Анна Чопик, інж. Анатолій Дорошенко і Василь Дідюк. Організаційна Комісія: д-р Іван Скальчук, Євген Репета, інж. Мирослав Кальба, Анна Гарас, проф. Тарас Шмаґала, Василь Дідюк, Володимир Запаранюк, Іван Одежинський, д-р Ярослав Падох і Степан Гавриш. Фінансова Комісія: мґр Іван Винник, мґр Іван Ґеврик, д-р Іван Флис, д-р Богдан Гнатюк, о. Іван Ващук і Уляна Дячук. Комісія Молоді: Євген Іванців, інж. Анатолій Дорошенко, д-р Богдан Футей, проф. Тарас Шмаґала і д-р Мирон Куропась. Жіноча Комісія: Марія Душник, Марія Чучман, Уляна Дячук, д-р Анна Чопик, Анна Гарас і Текля Мороз. Канадська Комісія: сен. Павло Юзик, мґр Іван Геврик, Василь Дідюк і Текля Мороз. Комісія для Старших Членів: інж. Степан Куропась, Марія Чучман, д-р Ярослав Падох, Роман Слободян, Іван Іванчук і Володимир Дідик. Склад Спортової Комісії попрошу проголосити заступницю головного предсідника пані Душник, тому що його покищо не маю.

**Заступниця головного предсідника Марія Душник:** Наша Спортова Комісія буде радити у складі: Андрій Джула, Іван Іванчук, Марія Душник, інж. Анатолій Дорошенко, Володимир Запаранюк і Текля Мороз.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Всі ці Комісії будуть радити сьогодні після полудня. Хто із вас належить до двох Комісій, які будуть радити в тому самому часі, він повинен вибрати цю Комісію, в якій він може більше зробити для Союзу.

**Головний контролер мґр Іван Винник:** Я ще маю одну справу, яку хочу поладнати перед обідом. Це справа нашого головного секретаря, щоб він чувся ліпше вже перед обідом і щоб не думав, що ми його хочемо повісити, тому що протокол був спізнений. Я вношу таку резолюцію, що ми після вияснення головного секретаря ствердили, що протокол річного засідання минулого року був спізнений не з вини головного секретаря.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Хто піддержує пропоновану резолюцію? Пан Іван Одежинський. А тепер голосуємо. Хто за, прошу піднести руки. Стверджую, що резолюцію прийнято одноголосно. На тому закриваємо це засідання і зійдемося на чергове засідання сьогодні вечором о годині 8-ій.

## Середа, 26-го травня 1977 р.

### ШОСТА (ВЕЧІРНЯ) СЕСІЯ

Цю вечірню сесію нарад відкрив о годині 9.13 головний предсідник Йосип Лисогір і попросив першого до слова головного редактора Антона Драгана, який зголосився до слова у справі формальній.

**Головний редактор Антін Драган:** Пані і Панове! Я тількищо говорив з нашими редакторами і вони мені в піднесеному настрої, піднесеним голосом сказали, що сьогодні ціла „Свобода" перенеслася до нового будинку. На тому ще не кінець. Вони мені дослівно сказали, що закінчився „дівайдед гавз". Вони сказали мені, що як вони прийшли до нового будинку, то урядовці УНСоюзу зустріли їх за традиційним звичаєм хлібом і сіллю, та з квітами і тісточками та з пляшкою вина. Такого великого братерства „дівайдед гавз"-у вже так давно не було. Всі вони дуже а дуже раді і з новими надіями.

Я сказав це на початку тільки тому, що ми мали від самого початку нарад якесь щось невиразне, так у повітрю щось висіло. Одні знали, другі не знали, одні говорили, а другі ні. Одні говорили щось авторитетно, другі менше, але ми всі зрештою це відчували, що у нас є деяка загроза. Фактом є, що немає більше відповідального тіла, як ви, Пані і Панове, фактом є, що на якінебудь труднощі, або непорозуміння, а зокрема на той „дівайдед гавз" наші вороги очікують більше як на що. Ми від двох місяців про ніщо більше не говоримо, як про цю смертельну загрозу. Щонебудь вийшло б з цих наших нарад таке, що нас послаблює, і якщо б воно вийшло ще перед 12-им Конґресом УККА, який ми приготовляємо, про який думаємо, то це було б жалюгідною відповіддю на цю смертельну загрозу, що діється там. Сьогодні ми були свідками деяких розмов і взаємних докорів, але ніхто нікого не обвинувачував у злій волі. Фактом є, що ми всі люди та що ми можемо робити помилки, ми можемо помилятися. Але старинні римпляни вже казали „салюс реі публіце супрема лекс"; „добро республіки", добро справи, це найвищий закон. Ми знаємо вже від давна і можемо на це показати вам зараз декілька совєтських газет, що найбільше, чого вони прагнуть, чого вони очікують, то є наших непорозумінь, нашого поділу і нашого роздріблення, щоби звертати наші сили кудиінде, а не концентрувати їх на боротьбу проти цієї смертельної загрози.

Пані і Панове! Після того, що я вам згадав у принципі, відповідаючи вам (я на багато речей не відповів), я хотів би просити вас таке: Якщо ви бажаєте відповідей на деякі ваші конкретні запити, я вам дуже а дуже радо послужу. Але під час наших нарад, як ви знаєте, всі ми були тут дещо піднесені. Тому наш головний предсідник скликав з власної ініціятиви коротку нараду нашого Головного Екзекутивного Комітету. І нічого іншого ми не говорили, тільки про непорозуміння, які заіснували в нас в наслідок таки дослівно „поділеного дому". Ми не могли, було дуже тяжко, як знаєте, бігати, ходити, щоб в усіх справах порозуміватись. Головний Екзекутивний Комітет рішив, що протягом короткого часу відбудеться спеціяльні наради, виключно для видавництва, щоби ці непорозуміння, які були, усунути. Я стверджую, що це були непорозуміння, що сьогодні в розмові виявилося. Очевидно, що ніхто з нас не є святий. Фактом є, що ми є тільки люди, що ми робимо помилки, бо хто їх не робить. Моє прохання до вас одне: щоб ми з цих нарад в жадному разі не вийшли „дівайдед гавз", щоб ми, зокрема коли йде про майбутнє, коли йде про нашу працю і про наше становище проти нашого дійсного ворога, щоб ми були об'єднані. І то активно об'єднані! Наші брати про те знають і ми постійно від них дістаємо послання, що немає справи, якої ми не могли б перемогти об'єднано. А є одна, велика справа, що нас всіх об'єднує. Це є велика ідея, велика наша установа, яку створили ентузіясти чотирьох поколінь!

Я тільки хотів би вас просити і сказати, що я абсолютно прийняв до відома, що ці справи, що ми мали деякі розходження, що вони були в першу чергу наслідком нашого поділу фізочного, тому що ми не мали контакту. Я особисто переконаний, що ми ці непорозуміння при тій добрій волі, що виявилася сьогодні, що ми її всі виявили (зрештою ніхто нікого не підозрівав у злій волі!), що ми можемо їх абсолютно полагодити з великим добром, з великою користю для нашої установи, для нашої громади і для нашого народу.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Я не знаю, як маю прийняти до відома ту помилку, пане редакторе, що ви мали перенестися на 16-го, а перенеслися 26-го травня. Але ми раді, що вже воно сталося. Ми маємо, пані і панове, новинку, що завтра на наш бенкет прибуде до нас стейтовий сенатор Едвін Мейсон. Це сенатор з цієї частини Ню Йорку і приятель адміністратора „Союзівки" пана Кваса. Цей сенатор є теж нашим загальним приятелем. Ця сесія призначена на продовження дискусії, тобто запитів, до яких вже зголосилися члени Головного Уряду. Може, коли головний редактор себе виправдав, що не буде відповідати, то і я повинен таке зробити. Тоді б вже нічого мене більше не питали і ми скоріше перейшли б до нових справ.

**Головний радний інж. Анатолій Дорошенко:** Головний редактор не відповів на мої запитання. Але після цієї його заяви я відтягаю свої питання і більше їх не буду ставити.

**Головний контролер д-р Іван Скальчук:** Можливо, що багато тих нашох питань, що ми їх поставили, створили таку атмосферу, мовляв, у нас „дівайдед гавз". Але, все таки, треба нам мати на увазі, що і в минулому мали ми теж нераз гостру виміну думок, бо не можна на кожне питання і в кожній справі найти у всіх таке саме вияснення, не можна мати цілковитого погодження. Але ми завжди виходили з нарад об'єднані. Думаю, що ми теж цього року по сьогоднішніх, чи вчорашніх дискусіях не вийдемо зовсім роз'єднані, що таке нам тут не грозило. Але, коли ми ставили запитання, то ми заслуговували на відповіді на них і то задоволяючі. Тому я хочу все ще дальше ставити питання. Я піду за апелем

головного редактора і відтягаю свої питання в справі видавництва, коли мова про перенесення, редакційний склад і про видання. Але я хочу торкнутися інших справ, які я вже раніше порушив. Я говорю про дім УНСоюзу і про те, що ми не мали тут звіту корпорації. Але тепер ми вже цей звіт одержали. Є такі речі, на які ми повинні найти спільну мову. Якщо візьмемо „Свободу", побачимо, що там вживається різних назв для дому УНСоюзу і корпорації. Ми бачимо там три, або і чотири різні назви. Погодімся, що ця назва є „Українська Національна Корпорація Дому УНСоюзу", хіба що ми хочемо в цій назві ще мати віднову міста. Але, на мою думку, ми повинні притримуватися назви „Українська Національна Корпорація Дому УНСоюзу". В наших звітах математика відносно належних УНСоюзові відсотків від позички на дім не годиться. Ми дальше різнимося, коли мова про загальну суму належних нам відсотків. Я вважаю, що до кінця 1976 року цих відсотків буде разом на два і пів мільйона долярів. Така,чи інша сума належних Союзові відсотків повинна б бути у звіті про дім. Ми на такі речі повинні звертати увагу і нам Головний Екзекутивний Комітет, чи відповідний керівник Відділу повинен брати ці речі до уваги у звітах. Це може бути два і пів мільйона, коли числимо по 8%, а може бути і менше, коли візьмемо тільки 4%, бо тоді буде один мільйон двісті тисяч. Скільки це має бути, ми з головним предсідником не годимося, але ці речі повинні бути якось урегульовані. На це повинна бути підписана відповідна умова, що ми покищо не беремо відсотків від корпорації, але це має бути десь в умові записане, що Союзові такі то відсотки належаться пізніше, бо не хочемо тепер довести до того, щоб корпорація банкрутувала. Можна і врахувати чинш, що його ми не платимо за приміщення, можна теж і числити амортизацію, як це згадував мґр Винник. Але такі речі треба урегулювати, тобто треба сісти і зробити відповідну умову. Я ставив тут питання про Канаду. Але тут вияснено, що краще з огляду на проїзд сенатора Юзика зачекати на його відповіді, чи вияснення цих справ, бо він в цих справах найбільше компетентний. Коли він приїде і привезе звіт зі собою, то немає тепер потреби вимагати дальших вияснень від інших членів Головного Екзекутивного Комітету. Коли йдеться про невиконані резолюції, то Головна Контрольна Комісія назвала їх арабськими і римськими числами, бо інакше мусіла б хіба переписати пів сторінки „Свободи". Але головний предсідник цю справу зовсім поминув і не старався найти ці невиконані резолюції та сказати нам, які були причини, чи труднощі, що не можна було їх виконати. Може ми тоді також погодились би, що не було можливости їх виконати. Тому я вважаю, що поминення відповідей на ці питання є поважним недоліком наших сьогоднішніх нарад. Мене сьогодні прикро вразив факт, що пані головна касирка зробила далекойдучу заяву: „Я відповідаю за фінансовий ресорт, а за всі інші справи я не є співвідповідальною". Я не хочу, прошу пань і панів, нікого вчити. Але, коли головний касир є членом Головного Екзекутивного Комітету, того тіла, яке має кожного місяця засідання, яке кожного місяця веде нашу установу і приймає рішення на ближчий і дальший період, то я вважаю, що кожний член Головного Екзекутивного Комітету відповідальний за цілість ведення справ УНСоюзу. Це мильне поняття, бо, коли такий член Головного Екзекутивного Комітету бере участь в нарадах і рішеннях, то він за всі ці справи відповідає.

**Головний радний д-р Богдан Футей:** Мої питання були до головного редактора. На них я не дістав відповідей і тепер їх відтягаю. Я теж не дістав відповідей від головного організатора, але сьогодні під час вечері пан Гавриш вияснив мені, що він буде мені це саме відповідати, та як він буде постійно це саме вияснювати, і це мене переконало, що я не буду вже ставити цих питань.

**Головний радний Євген Репета:** Не зважаючи на заяву головного редактора, якої я, до речі, не дуже то і розумію, я все таки не відтягаю своїх питань до нього. Я не мав цими питаннями когось об'єднувати, чи роз'єднувати. Мене цікавить і я хотів би знати, скільки було працівників у друкарні два роки тому, скільки було тому рік, та скільки їх маємо тепер. Друге моє питання, скільки було людей в редакції два роки тому, скільки було рік тому, а скільки їх тепер. До головної касирки пані Уляни Дячук маю питання, в котрих роках були уділені гіпотечні позички на ці доми в Бронксі, що їх тепер перебираємо і які як тут згадувано, ще принесуть нам втрати, та хто робив оцінки цих будинків, коли ми їм признавали позички.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Чергові зголошені до слова в дискусії головні радні Василь Дідюк і Анна Гарас зрезиґнували зі слова. Просимо наступного до слова головного радного інж. Мирослава Кальбу.

**Головний радний інж. Мирослав Кальба:** Ми були свідками того, як головний редактор заявив тут, що були певні непорозуміння, бо не було контактів. Отже це був найкращий приклад, що ми, не маючи контактів з власними Відділами, можемо теж мати певні непорозуміння. Отже ми мусимо тут добре застановитися над тим, як ми могли б відновити ці контакти і той наш потрібний зв'язок з нашими секретарями Відділів. Я думаю, що це напевно вийде нам на користь і приведе до дальшого росту УНСоюзу. Наш заступник головного предсідника д-р Флис є за тим, щоб ми тут звітували теж і про нашу громадську працю. Якщо б я хотів тут звітувати про свою громадську працю, то мій звіт був би не на дві, а на найменше 20 сторінок. Коли ж я ніколи не звітую про свою союзову працю на зборах УККА, то маю враження, що так само на цьому форумі я не повинен звітувати ні про що інше, тільки про свою союзову працю. Ми повинні звітувати виключно про свою союзову працю на становищах, що їх ми в Союзі займаємо. Щодо організування нових членів, то я, як секретар Відділу, краще знаю про труднощі такої праці, як наш головний прдсідник. Коли він думає, що це можна взяти за телефон і вже буде декілька нових членів, то він помиляється. Якщо б це було так легко, тоді не було б проблеми. За один день головний предсідник зробив би 80 „колів" і дістав би 80 нових членів. Тим часом воно так легко не є, бо треба за членами їздити, чи ходити, і то нераз по 5-6 разів до того самого кандидата в члени, заки він кінець - кінцем порадиться жінки та дітей і тоді скаже вам, що він візьме у вас грамоту. Тому що так воно є і також тому, що тепер подорожіла бензина, наші секретарі мають менше контактів з членами. Не тому, що вони не хочуть, але тому, що вони не можуть. В майбутньому треба взяти це до уваги, коли будемо ставити до наших секретарів різні вимоги. Головний секретар пан Сохан вияснив тут справу листа, що його вислав наш Відділ по зборах до Головного Уряду УНСоюзу. Маю враження, що він тут сказав, що я цього листа відчитаю. Маю враження, що його не треба відчитувати в цілости, тому що його вже дуже добре зреферував пан Сохан. Тепер я мушу поставити пропозицію, щоб взяти під увагу те, щоб не чекати на звіти всіх головних урядовців, взяти до уваги побажання нашого Відділу, щоб до двох місяців друкувати протоколи. В протоколі треба друкувати все те, що було тут під час нарад, тобто і звіти, які були тоді готові. Головного редактора треба б просити, щоб він не переривав друку протоколу, щоб була їх тяглість. Протоколи нарад Головного Екзекутивного Комітету повинні бути друковані з місячним, а не більшим спізненням. Тут були подані вияснення пана Сохана про причини спізнення протоколу річного засідання і головний контролер ствердив, що в цьому не було вини головного секретаря, лише були на це інші причини і вони були цілком оправдані. Щодо організаторів, шкода, що ми так легко позбулися тих декількох обласних організаторів, які вже були в нашій установі, та які все таки давали продукцію. Сьогодні направду дуже важко знайти доброго робітника. На закінчення можу передати вам враження нашого членства. Наше членство, чим дальше воно від нашого центру, тим більше воно відчуває всі ті дрогання і болі. Зараз наше членство стурбоване тим, що УНСоюз, як воно твердить, втрачає своє національне обличчя. Пані і панове, постарайтеся призернути УНСоюзові це національне обличчя, постарайтеся поставити його на ту висоту, на яку він є призначений.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** На черзі був зголошений до слова почесний член Головного Уряду інж. Куропась. Але його немає, бо він виїхав до міста для підготовки веселої частини програми нашого бенкету. Зрезиґнувала зі слова в дискусії почесна членка Головного Уряду пані Чучман. Тому прошу тепер до слова чергового зголошеного дискутанта заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса.

В справі формальній зголосився головний радний інж. Анатолій Дорошенко, який звернув увагу, що раніше тут говорили, що про нові справи буде час говорити пізніше, а тепер дискутанти говорять вже про нові справи.

**Заступник головного предсідника д-р Іван Флис:** Я бачу, пані і панове, що першою зміною в нашому статуті на нашій Конвенції буде зміна в розділі про обов'язки заступника головного предсідника, бо там треба буде додати, що він має пригадувати головним радним, які вони мають обов'язки, та що вони їх мають виконувати. Це до пані Гарас не відноситься, бо вона виконує більше, як повинна. Коли я тут спровокував головних радних Репету і Дідюка, то всі мене питали, чому їх? Я не такий дурний, як виглядаю! Я не буду атакувати головного радного Запаранюка, бо він походить з Ню Йорку. А пань не буду, тому що це Рік Жінки і також тому, що вони завжди виконують свої обов'язки гарно. Що можна сподіватися від Андрія Джули, коли він не міг затримати посту почесного члена Головного Уряду з попередньої Конвенції? Тарас Шмаґала, це мій приятель і я його респектую. Іванців, знову, замолодий і він ще потребує дечого навчитися. Анатолій Дорошенко — джентлмен, тому з ним треба поводитися, як з джентлменом. Всі ви є радними, які мають право запитувати членів Екзекутиви і Головної Контрольної Комісії, чи вони виконували свої обов'язки. Але також деякі з вас, головних радних, мало виконують своїх обов'язків. Я знаю про те, бо їжджу по зборах Округ і там часом дехто нарікає на вас. Минулого року ми мали проблему з будинком. Ми вже ствердили, що це, слава Богу, проминуло. Цього року найприкріша в нас справа, це слабі організаційні осяги. Це не важне, що ми втратили 991 членів. Важнішим є те, що ми попали в апатію, приймаючи втрату членів з року на рік, і нічого не робимо, щоб це направити. Власне тому я звернувся до панів Репети і Дідюка, бо вони спеціялісти - організатори, бо з їхньою допомогою наші втрати були б значно менші минулого року і наше положення було б багато краще, як воно тепер є. Відносно визову пана Дідюка, та я приймаю цей визов на двобій при відповідному відношенні. Я говорив з ним і він дає мені відношення 10 до 1. Я зобов'язуюся озрганізувати одного члена на кожних десять пана Дідюка. Пан Дідюк вже прийняв мій визов і ми його потвердили поданням рук. Я хотів би, щоб про цей двобій були інформації кожного місяця у „Свободі" зі знимкою пана Дідюка, не моєю! Цей двобій повинен тривати до кінця року, якщо не зайдуть непередбачені зміни. Якщо кожний з нас, враховуючи головних радних, стане організувати нових членів, то наша ціль буде осягнена.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Я записався на кінці листи дискутантів і тепер не можу зректися слова, бо мушу дещо спростувати. Я не можу погодитися з головним редактором, коли він сказав, що престиж УНСоюзу спадає. Я думаю, що він залишається таким самим. До нас приходять на відвідини різні визначні люди і вони є за тим, щоб знимки з їхніх відвідин поміщувати у „Свободі". Я думаю, що головний редактор повинен ставати з цими гістьми до знимок, замість уникати цих знимок. Цим він би теж наш престіж підніс. Я думаю, що він повинен би теж бути в газеті, а він постійно від цього втікає, бо сам робить знимку, або тому, що не має часу. Я думаю, що головний редактор в таких випадках також повинен бути на знимках з гістьми. Ці відвідини різних гостей, багато з-поза кордону, показують, що УНСоюзу престиж високий. Головний контролер д-р Скальчук і головний контролер мґр Винник мають рацію, коли кажуть, що все повинно бути роблене після статуту, як теж, щоб ми мали все записане в рекордах та мали списані договори. Але справа нашої будівлі є в такій стадії, що ми не маємо ще ясного погляду, що маємо в деяких випадках робити, бо не знаємо, як буде краще для нас поступити. На приклад, коли ми приготовлялися затягнути гіпотечну позичку, ми вже були готові з контрактом на таку позичку на 10%, бо ми сподівалися заробляти на нашій інвестиції в будинку цих 10%. Ми мали так вироблені документи з містом про податки, що у випадках, коли б ми заробляли на будівлі більше, як 10%, ми мали б все ще платити місту додаткові податки. Коли ж ми не могли винаймити всіх поверхів, ситуація так змінилася, що тоді платити собі, тобто УНСоюзові 10% було б багато і неможливо. Що більше, ми маємо покищо у цій будівлі інвестицію, яка не приносить жадних процентів. Коли ми зможемо платити собі відсотки, бо буде прибуток, тоді треба буде ще вирішити, які відсотки мали б ми брати, чи навіть буде стояти питання, чи спершу будемо платити собі відсотки, чи може почнемо якнайскоріше оплачувати саму суму позички, щоб зменшити суму інвестовану в цю будівлю. Так можна буде списати вартість будинку із 13 на 12, або і на 10 мільйонів. Але в дану пору ми все ще не знаємо, як буде для нас корисніше поступати. Бо нам ще тоді треба буде порадитися з „актуаріями", що буде більше корисним для УНСоюзу. Коли ж ви вимагаєте від касирки, щоб вона рахувала від тих двох з половиною мільйонів по 8%, то я мушу тут сказати, що ми ще не знаємо, чи це буде для нас корисно так числити позичку. Це може бути помилкою, бо нам може бути корисніше числити інакше. Але грошово ми є вже в такій ситуації, що ми вже не маємо на будівлі дефіциту і наш звіт про будинок вже буде виглядати багато краще. Я тільки дальше хочу просити вас, не робити на нас натиску, щоб ми тут устійнили висоту процентів, що їх маємо брати за позичку на будівлю від УНСоюзу. Майте ще трохи терпеливости в цих справах. Бо, коли тепер вже вирішите, тоді буде нам значно тяжче це змінити. Відносно слів головного радного інж. Кальби я хочу тільки заявити, що я не казав, що легко є організувати членів. Я казав тут те саме, що сказав вам головний організатор Степан Гавриш, який недавно приїхав зі спеціяльного забезпеченевого курсу на Пирдю Університеті. Я казав і так казав пан Гавриш, бо так йому казали на цьому курсі, що кожний продавець забезпечення, який є в терені, коли він відвідає десять родин денно та вишле денно десять листів в кожному із п'яти днів тижня, то він напевно заробить собі а життя, бо він продасть за рік мільйон долярів забезпечення і заробить $18,000 платні. Це могли б зробити наші українські організатори і заробляти добрі гроші. Коли в початках був розігнався пан Дідюк, як організатор, то він мав чудові висліди, бо приєднував по 300 членів на рік. Він тоді був нашим героєм! Ми були віддали йому цілу Канаду. Всі Відділи питали за ним і навіть питали мене, чи дозволить йому головний предсідник поїхати на Аляску. Ми добре знаємо, що він знає, як організувати членів. Я думаю, що д-р Флис програє заклад — змагання з паном Дідюком. Отже, як ми будемо відповідно працювати, ми можемо побороти всі труднощі, а тоді також зміниться ціла атмосфера. Коли секретар Відділу їде до члена за вкладкою в сумі $1.80, то йому не оплатиться, бо не заплатить навіть на бензину. Але коли він рівночасно буде організувати нових члнів і буде записувати на $2,000, або більше, то вже буде зовсім інакший рахунок. Коли ви, як секретарі, запишете когось на $3,000, то дістанете принайменше $30.00 винагороди. Коли вкладка за перший рік буде виносити $100.00, то ви ще, як секретар, заробите на цьому членові $25.00. Отже це вже дасть разом за члена $55.00, а така винагорода за один день праці вже не така погана! Тоді вже не буде проблеми, скільки треба вам заплатити за один гальон бензини. Казав тут головний радний пан Репета, що ми позбулися організаторів. Ми не казали панові Дідюкові іти геть. Ми йому казали іти організувати членів. Вам тут сказав д-р Флис, що це ще не є важне, що ми стратили за рік тисячу членів. Він сказав, що багато гіршим є те, коли ви тут кажете, що ми вже нічого в цій справі не можемо зробити. Така постава до наших справ є загрозлива. Я говорив із секретарем і він сказав, що пан Оріховськкий врятував Відділ. То не є врятування Відділу, коли в ньому помер секретар і треба було на його місце найти другого. Це не рятування Відділу, це лише продовжування його праці. Пані і панове! Ми повинні, так як наші старі урядовці, носити з гордістю союзові відзнаки, щоб всі знали, хто ми є. Коли ви носите союзову відзнаку, ви є тоді вже вирізненою особою, бо належите до дуже спеціяльної заслуженої української організації, до Українського Народного Союзу. Цю думку підніс тут д-р Флис і я йому за неї дуже дякую.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** А тепер я попрошу до слова головну касирку пані Уляну Дячук.

**Головна касирка Уляна Дячук:** Головний контролер д-р Скальчук заторкнув тут дуже важну справу і я на цьому бачу, що моя раніша заява зробила мильне враження. Тому я хочу тут вияснити, що я відповідаю за всі рішення в справах організаційних, коли їх виносила Екзекутива, і я тоді від них не відмовляюся, що це наша спільна відповідальність. Але ми всі, кожний керівник свого відділу, обстоюємо свою незалежність щодо виконування праці, та ми не мішаємося до справ інших відділів і не можемо брати на себе обов'язку виконувати праці інших відділів. Так само, напевно, керівник організаційного Відділу не хотів би відповідати за мою працю і він є тільки співвідповідальним у справах фінансових, в рішенні яких він брав участь. Я не сподіюся, щоб інші члени Головного Екзекутивного Комітету мені допомагали виконувати мої обов'язки, бо кожний з них має свій великий діл і сам є перевантажений своєю працею.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дуже дякую пані Дячук. Тепер попрошу до слова головного редактора Антона Драгана.

**Головний реадктор Антін Драган:** Насамперед дуже дякую вам усім. Пані і Панове, за виявлене мені дуже добразичливе наставлення та за те, що ви так прийняли мою заяву. У відповідь головному радному Євгенові Репеті на запит, скільки є редакторів, належиться вияснення. Бачите, тут було підкреслено і предсідник знає, що він підписував раніше і тепер підписує вісім чеків для працівників редакції. Непорозуміння є тільки в тому, що пані Кардашинець, яка є секретаркою редакції, тепер від деякого часу працює в друкарні на машинікомпютері. Значить і він мав рацію і я маю рацію, тому що вона відійшла працювати на інше місце і я маю в редакції порожне місце ред. Сосновського. Як йде про друкарню, то в минулому році було в нас 15 друкарів, а тепер є їх вже 12. Але тут знову треба згадати, що ми вже від січня складаємо „Український Тижневик" на компютері. Там є одна дівчина, яка складає, друга приходить і вчиться, а для української мови прийшла пані Кардашинець. Замість складачів друкарів приходять тепер до нас дівчата. Значить, що тепер приходить суцільна реорганізація. В тих 12 друкарях, що їх ми тепер маємо, є чотирьох складачів, один форман, який також складає, один друкар на великій пресі, три працівники в експедиції, а ще двох маємо, які вчаться та допомагають форманові при камері. Як я вже на цій вечірній сесії почав приносити вам добрі вістки, то хочу тут ще одну вістку подати. Вже вирішено, що від 1-го липня буде появлятися „Український Тижневик" у формі таблоїда на 16 сторінках. Отже ця важна резолюція вже буде здійснена і так само в короткому часі ви будете бачити зміни також в українському виданні — „Свободі".

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дуже дякую, пане редакторе. До слова прошу почесного члена Головного Уряду пана інженера Куропася.

**Почесний член Головного Уряду інж. Степан Куропась:** Я хотів, пані і панове, сказати ще щось про „дівайдед гавз", а тепер бачу, що все те, що я писав цілу годину, то це вже є до нічого. Але я ще скажу щось про це на нашому бенкеті завтра. Тут я хочу сказати, що ті резолюції про старших членів не були виконані і я не дістав такої, як треба відповіді від головного предсідника. Він каже, що то ми, наша Комісія, повинні ці резолюції виконувати, а ми думали, що їх мала виконати Екзекутива. Як же нам, Комісії для Старших Членів, можливо це виконувати, коли я в Чікаґо, другий член в Детройті, третій у Керганксоні, а пані наша в Торонті. Виконавчим органом є в нас Екзекутива і Ви, пане предсіднику, маєте таку виконавчу владу. Я прошу, щоб головний редактор Драган, коли буде писати про це все у „Свободі", так це справив, щоб воно не виглядало, що це вина наша, а не головного предсідника, який відповідає за цілу справу. Отже треба, щоб редактор це справив, бо мудрі люди, як будуть це читати, то будуть питати, що там у вас робиться?

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дякую. До додаткової відповіді зголосилася головна касирка пані Дячук. Прошу.

**Головний касир Уляна Дячук:** Ті гіпотечні позички, з якими ми маємо тепер стільки проблем, були видані десь на початку 1960-их років. Але я не можу тепер тут подати точних дат, років. Оцінювали тоді ці будинки фахові люди, які добре знали цю околицю. Тоді ці будинки приносили високі чинші і на цій підставі Головний Екзекутивний Комітет рішав. Проблема в тому, що тоді ніхто не міг передбачити, що ця частина міста так скоро занепаде. Ті, які мишкають тепер у цих будинках, руйнують їх, палять та роблять різні шкоди. Крім того ми маємо в Ню Йорку контролю чиншів і високі податки, тому ці будинки не можуть тепер себе утримати з чиншів. Найгіршою в тому є тепер дуже скора зміна складу мешканців. Там, де ще недавно мешкали виключно білі, тепер за короткий час населення цих дільниць змінилося на порторіканське та чорне. Тепер ми маємо біля $150,000 ульокованих в будинках на Бронксі, але треба підкреслити, що не всі ці будинки є загрожені. Ми сподіємось, що деякі з них все ще зможуть сплатити свої гіпотечні позички.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дякую. Головний радний пан Одежинський поставив внесок, щоб закрити дискусію над звітами. Піддержав його головний радний пан Джула. Хто за? Всі, одноголосно. Дякую. Прошу тепер до слова голову Головної Контрольної Комісії пана Геврика.

**Голова Головної Контрольної Комісії мґр Іван Геврик:** Вислухавши звітів членів Головного Уряду, Головна Контрольна Комісія ставить внесок, щоб всі ці звіти прийняти.

**Головний контролер д-р Богдан Гнатюк:** Ще перед прийняттям цих звітів, тому що ці звіти будуть опісля друковані, я маю конкретний запит до головного редактора. Чи він думає змінити ті речі, які він подав був у своєму звіті? Бо, коли ми тут певні речі узгіднили, та почули, що все є в порядку, то було б тепер недоцільним подавати ті речі до газети, як це Ви, пане редакторе, раніше були подали їх у своєму звіті. Я хотів би знати, як головний редактор думає про цей свій звіт і ті речі, що їх він там порушив, та які опісля своєю заявою анулював, цебто до певної міри відтягнув.

**Головний редактор Антін Драган:** Тому, що деякі мої твердження в моєму звіті були наслідком непорозуміння, і тому що ці непорозуміння унормовано, я свій звіт відповідно зміню та достосую до наших вияснень і рішень.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Дякую. Ставлю під голосування внесок Головної Контрольної Комісії із цією заввагою головного контролера д-ра Гнатюка і заявою головного редактора пана Драгана. Внесок піддержує головний контролер д-р Скальчук. Хто за? Всі за, отже прийнято внесок одноголосно.

**Головний радний д-р Богдан Футей:** Ще до справи протоколів. Як ми будемо їх друкувати, може б ми погодилися, щоб не писати їх, як було минулого року, слово в слово, тільки щоб була подана думка. Щоб можна було протокол подати в такій формі.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Чи головний секретар на це годиться?

**Головний секретар Володимир Сохан:** Якщо Головний Уряд на це погодиться, то я напевно на це погоджуся.

**Головний касир Уляна Дячук:** Прошу подати це, як резолюцію, чи внесок.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Ви хочете одобрити цей внесок з тим додатком, що тут підніс пан д-р Гнатюк і затвердив своєю заявою головний редактор пан Драган. Це внесок, щоб скорочувати відповіді і вияснення до конкретних точок.

**Головний секретар Володимир Сохан:** Я дуже прощу вас, тому що я потім матиму цей протокол писати і давати до друку, винести таке рішення, щоб не було сумніву. Чи ви дасте мені повновласть, що я можу скорочувати протокол, і чи ви дасте мені повновласть виключити з друкованого протоколу певні драстичні речі, шкідливі для УНСоюзу?

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** То є частиною цього внеску.

**Головний ретактор Антін Драган:** До попередніх нарад був у нас такий звичай, що головний редактор мав право, коли він завважив щось, що могло бути некорисним для УНСоюзу, запропонувати Головному Екзекутивному Комітетові і в порозумінні з ним такі місця відповідно зредаґувати.

**Головний контролер д-р Богдан Гнатюк:** Якщо б були такі речі, які вимагають такої драстичної коректи, то треба сконтактуватися з тим, хто ці речі подав, запитати його, чи він годиться на такі зміни, і тоді змінити їх за його згодою в такій формі. Якщо даний член Головного Уряду дасть на те свою згоду, тоді тільки зможете так його звіт чи слово скоротити, чи передаґувати.

**Головний касир Уляна Дячук:** Чи Ви, пане докторе, маєте на увазі, щоб головний секретар звертався до тієї особи, до якої це відноситься, а не до цілого Уряду?

**Голова Головної Контрольної Комісії мґр Іван Геврик:** Я піддержую внесок пана д-ра Гнатюка, щоб у таких випадках звертатися за згодою на зміну, чи скорочення до тієї особи, яка таке подала у звіті, чи у своєму виступі.

**Головний предсідник Йосип Лисогір:** Стверджую, що на таке годиться внескодавець пан д-р Футей, також головний контролер д-р Скальчук годиться на такий поправлений внесок і його піддержує. Я не буду внеску повторяти, бо всі вже є в курсі справи. Хто за? Дякую. Хто проти? Стверджую, що всі голосували за, тобто внесок прийнято одноголосно. Внесок закрити цю сесію подав головний радний Іван Одежинський. Піддержав головний радний Євген Іванців. Отже, маємо внесок закрити сесію і зійтися на чергову завтра ранком о годині 9-ій. Хто за? Всі за. Дякую і до побачення до завтрашнього ранку, години 9-ої.

Сесію закрито о годині 10.30 вечором.

*(Продовження буде)*

# Боффало в поклоні ген. Чупринці і О. Басараб

У неділю, 6-го березня ц.р. Боффалівська громада належно відзначила річницю трагічної смерти командира УПА, генерала Тараса Чупринки і героїні Ольги з Левицьких Басараб.

Того ж дня перед полуднем відправлено панахиду в церкві святої Одигітрії при вулиці Фільмор, за спокій душі світлої пам'яті генерала Тараса Чупринки, Ольги Басараб та всіх героїнь і героїв, які віддали своє життя в боротьбі за волю України та за її нарід.

В панахиді, що її відправив о. д-р митрат Павло Івахів, взяли участь уніформовані члени двох молодечих організацій Пласту і СУМА, враз зі своїми прапорами. Об'єднання жінок Організації Оборони Чотирьох Свобід України також взяли зорганізовану участь в цій панахиді, прибувши зі своїм прапором і в темному одязі. Треба додати, що каплиця Матері Божої Одигітрії була заповнена вірними. В годині 3-ій по полудні, в читальні українського дому Дніпро при 562 Дженесі відбулися жалібні сходини членів Організації Українського Визвольного Фронту при поважній скількості громадян, які зійшлися, щоби спільно вшанувати ці сумні роковини, зі сторінок нашої новітньої історії.

Жалібні сходини відкрив коротким вступним словом голова місцевого Відділу ООЧСУ — Богдан Мороз. Змістовну доповідь про життьовий шлях генерала Чупринки виголосив доктор Михайло Лоза, а про героїню Ольгу Басараб — виголосила Катруся Мороз. Вокальну частину виконав квартет СУМА „Галичанки" під мистецьким керівництвом мгр Христини Мороз. Відспіванням „Не пора, не пора..." закінчено жалібні сходини.

**Василь Шарван**



# У Філядельфії відбулося...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Таня Шуст, Христина Ракоча та Наталка Гаврась і бандуристи Марко Бандера, Галя Гурська і Петро Гурський) відспівали кілька пісень.

Д-р Наталія Пазуняк представила панелісток і закликала до вільного вислову думки у дискусії.

Пані Стефанія Бернадин сказала про рік СФУЖО, поінформувала про III Світовий Конґрес Українського Жіноцтва, що відбудеться 26-29 травня ц.р. в Торонті. Складові організації СФУЖО творять велику силу слова і думки. Треба старатися доповнити наші ряди жінками, які визнаються на міжнародних справах, робити намагання, щоб наше жіноцтво виступало як рівноправне. Клич Конґресу: — Оборона поневоленої, але нескореної жінки України.

Пані Оксана Ґенґало коротко пояснила гасло Конґресу: У нашій єдності і рівноправності найкраща запорука допомоги Батьківщині.

Пані Ольга Гурська подала програму III Конґресу СФУЖО.

Після панелю вив'язалася цікава дискусія, в якій забирали голос пані: Любинська, Х. Турченюк, В. Кліш, С. Бернадин, І. Климовська, О. Куліш, Піддубна, С. Пушкар, О. Рудакевич. В дискусії видвигнено справи та пропозиції допомоги українській жінці на рідних Землях через Червоний Хрест, здобути зрозуміння серед американського жіноцтва і висунути резолюцію в справі оборони жінки в Україні, заохочувати професіоналісток зактивізуватися в громадському житті. Зробити здвиг всієї української шкільної молоді, як колись на площі Сокола-Батька у Львові, щоб всі були разом і щоб побачили скільки їх є та яка в єдності сила. Треба всюди включати молоді сили. Були питання, чи є проєкти оборони жінки в Україні. Заслухано твердження, що в образі свідомої жінки - українки знаходимо все, що споює і держить громаду. Справи, які діються на нашій Батьківщині можуть бути дуже важливими на міжнародному полі, тому ми повинні всі об'єднатися для однієї цілі.

Д-р Наталія Пазуняк прочитала резолюції. Інж. Лідія Бурачинська, діюча заступниця голови СФУЖО, закликала до створення Постійного Об'єднаного Комітету Жіночих Організацій, який в часі Декади мав би спільну думку до обговорення назріваючих питань.

Віче закінчилося товариською гутіркою при чаю.

# Мгр Роман Дяків...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ман Дяків дав обширний звіт з цілости праці Округи, підкресливши, що члени Окружного Комітету, поза працею для розбудови УНСоюзу, також беруть участь у громадській праці. Він спеціяльно звернув увагу на відбуті 1976 року ювілеї 200-річчя Американської Революції і 100-річчя українського поселення в Америці. Він також згадав, що касир Округи пані Катерина Лукач, яка є секретаркою 282 Відділу УНС, провадить показ писання українських писанок.

Звіт голови коротко доповнили згадані інші члени Управи Окружного Комітету. Від Контрольної Комісії звітував її голова Іван Гренчишин, який заявив, що касова книга є ведена правильно і запропонував уділення вотум довір'я членам уступаючої Управи.

Головний організатор Степан Гавриш з черги подав загальний огляд та характеристику праці і досягнень УНСоюзу в минулому році в усіх ділянках його праці. Він інформував про введення дуже корисних трьох нових родів забезпечення, які будуть введені в життя в квітні цього року та про які секретарі будуть на час повідомлені. Головна радна пані Анна Гарас передала привіт від сусідньої Округи Лігай Веллі та побажала дальших успіхів Управі. Степан Гавриш в асисті пані Анни Гарас і Романа Дякова вручив спеціяльно приготовані почесні плякети для секретарів, які виконують ті обов'язки 25 і більше років. Плякети одержали: Катерина Лукач — секретарка 282 Відділу, Марта Турчин — секретарка 278 Відділу, Ольга Маліщак — секретарка 29 Відділу, Іван Гренчишин — секретар 223 Відділу, Михайло Скурпон — секретар 236 Відділу і Василь Валіґун — секретар 99 Відділу. За віддану працю для УНСоюзу у 430 Відділі в Філядельфії, а відтак 30 Відділі в Бреслав та на пості голови Округи почесну грамоту одержав мгр Роман Дяків, як також і секретар 169 Відділу Василь Стефурин. За довголітнє членство в УНСоюзі 50 і більше років спеціяльні грамоти передано для членів Відділів Округи: Юлії Ґрозьо, Андрія Вайпи, Еви Бат, Емілії Вдов'як, Парані Корнови, Марії Котлярчук, Миколи Леськова, Анні Іванів і Дмитрові Германові.

Дальше розвинулась жива дискусія, в якій брали участь представники Відділів, а відтак обрано Управу на 1977 рік в складі: мгр Роман Дяків голова, Ольга Маліщак і Василь Валіґун — заступники голови, Василь Стефурин і Михайло Скурпон — секретарі, Катерина Лукач — касир, Марія Боловська — член Управи. Контрольну Комісію очолив Іван Гренчишин, а членами обрано — Євгенію Ваславську і Івана Блищака

По виборах мгр Роман Дяків подякував за довір'я і обіцяв бути в тіснім контакті зі секретарями та іншими урядовцями Відділів і правати для добра УНСоюзу. Він заявив, що вперше чергу буде дбати, щоби Округа виконала свою квоту на 100%, подякував всім за участь в нарадах, а відтак запросив на перекуску, яку приготовили секретарки місцевих Відділів.

*ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ*

*УНСоюзу!*





# ПОВІДОМЛЕННЯ

## КУРАТОРІЇ ФОНДУ ДЛЯ ВИДАННЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ СПАДЩИНИ БОГДАНА КРАВЦЕВА

Як повідомляла преса, після смерти Богдана Кравцева друзі, знайомі й любителі творчости покійного Поета склали пожертви на фонд видання його спадщини. В тому ж часі створилася тимчасова Кураторія фонду, яка згодом оформилася в складі: Яків Гніздовський, Антін Драган, Уляна Дячук, Григорій Костюк (голова), Володимир Кубійович, Микола Лебедь, Омелян Пріцак, Мирослав Прокоп, Роман Рогожа, Богдан Рубчак, Юрій Стефаник, Остап Тарнавський, Юрій Шевельов.

На нараді Кураторії 8 червня 1976 однозгідно рішено запросити Богдана Бойчука впорядкувати й зредагувати літературну спадщину св. п. Богдана Кравцева, а для реалізації видання зібраних творів Б. Кравцева покликано Діловий Комітет, який 9 лютого ц. р. оформився в складі:

Микола Лебедь — голова,
Уляна Дячук — скарбник,
Роман Рогожа — секретар і адміністратор
Антін Драган — преса й інформація

Кураторія повідомляє, що із запланованих трьох томів поетичної й літературної спадщини Б. Кравцева, перший том — повна збірка поетичної творчости — вже зданий до друку. Другий том — наукові й літературознавчі праці — буде готовий наприкінці цього року, а третій — переклади поезій — в основному вже зредагований і може бути відданий до друку в 1978 році, якщо будуть фонди. Всі три томи впорядкував і зредаґував Богдан Бойчук.

Члени Кураторії звертаються з проханням до якнайширших кіл нашого громадянства в усіх країнах поселення допомогти зреалізувати видання запланованих трьох томів шляхом передплати й додаткових пожертв.

Висловлюємо щиру подяку всім, що склали пожертви на цей фонд, і повідомляємо, що список усіх жертводавців буде своєчасно проголошений.

Прохаємо пресу передрукувати це наше повідомлення, а громадські організації та установи розповсюдити його серед своїх членів.

Передплата за всі 3 томи творів Б. Кравцева — $ 25.00

Передплата за поодинокі томи:

| | |
|---|---|
| I том (Поезія), 384 стор. .................. | 12.00 |
| II том (Наукові і літературознавчі праці), 350 сторінок .................. | 12.00 |
| III том (Переклади), 200 стор. .................. | 6.00 |

Усі томи в твердій обкладинці.

Передплату і додаткові пожертви просимо надсилати на адресу скарбника фонду:

Ulana Diachuk
Ukrainian National Assosiation
30 Montgomery Street
Jersey City. N.J. 07303

**Микола Лебедь,** Голова — **Роман Рогожа,** Секретар

# Леонід Гардінк переобраний...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

нет Бардел і Іван Лаба — члени.

Пані Душник зложила гратуляції Окрузі за виконання 77 відсотків своєї організаційної квоти, цебто 27 нових членів, та п. Гардінкові за приєднання 18 членів втому числі. Вона також вручила грошову нагороду Окрузі за її досягнення та висловила признання відділам і поодиноким членам за їх участь у місцевих святкуваннях 200-річчя Американської Незалежности та за їх піддержку Жіночого Комітету УНС в побудові пам'ятника Лесі Українки на Союзівці, згадуючи особливо пок. Степана Бардишевського.

В дальшому, пані Душник інформувала про організаційні і фінансові справи УНСоюзу. Мимо того, що придбано менше членів, дохід від вкладок виносив рекордову суму 3,200,000 долярів завдяки вищим сумам забезпечення. Інвестиції принесли майже 2,000 000, а чинш з союзового будинку 1,000,000 дол. Тепер, коли майже всі приміщення в будинку винаймлені, за виїмком одного приміщення на склеп, є сподівання, що в 1977 р. прибуток з чиншів принесе 1,600,000 дол. Доповідачка згадала, що цього року девіденди будуть збільшені для тих членів УНС, що є в організації 10 або більш років, та що члени, які досягають 79-ий рік життя, одержать дивіденти у висоті їхніх річних членських вкладок. В квітні ц. р. вийдуть з головної канцелярії УНС інформації про три нові кляси забезпечення УНСоюзу.

Далі, п-і Душник говорила про пляни влаштування дому для старших членів УНСоюзу на Союзівці та можливо збудування нового мотелю. Вона теж вияснювала справи боргових зобов'язань, дитячих таборів та Курсів Українознавства на Союзівці, опіку над хорими членами, УККА та недавній заклик УНС до своїх членів брати активну участь в акціях в обороні українських політичних в'язнів. Аплікації в справі стипендій УНСоюзу принимаються до 31-го березня ц. р.

Опісля відбулася дискусія, в якій забирали голос пп. Данилюк, Кіндефорський, Лаба, Карабіна, Василик, Тренклер і Гардінк, п-і Бардел, Наталка Михайлюк та інші.

Збори закрито молитвою, яку провів о. прот. Коваленко, після чого всі розмови продовжували при перекусі.







## ДОБА ЦУЦИКІВ

**„Слабосильний нехай скаже: Я сильний!" — Йоіла 4:10.**

Всякий, хто вищий, той нищого гне. Дужий безсильного давить і жме", так мудрував возьний з Наталки Полтавки. В тваринному царстві маленький звірок в кожну секунду дня й ночі живе з витріщеними очима, настороженими вухами й ногами готовими до стрибка подалі від сильнішого. Таке саме право джунглі характеризувало міжнародні стосунки. Великодержави накидали свою волю слабшим і робили з ними, що їм бажалося. Часом їх четвертували, часом запрягали на службу своїх інтересів, часом змітали їх з лиця землі. Така була доля народів Африки й Азії, народів Кавказу, малочисельних чеченців, карельців, бретонців басків, тої справжньої дріботи на міжнародній арені. Історія лучить ім'я президента Теодора Рузвельта з поняттям політики великого кия.

Часи міняються. Мозамбік і Замбрія сьогодні незалежні держави, коли в той самий час більші народи ще гнуть спину, або сплелися в смертельному змагу з тиранами. Мала Куба боляком на тлі Сполучених Штатів, небільша від неї Панама кидає в лице Америки довічний договір про Панамський канал. Бельгійське Конго (Заїр), а потому друга африканська державка мали відвагу наложити домашній арешт на персонал московських амбасад Також Уганда милується в провокуванні Сполучених Штатів.

За кулісами тих дій не можна завжди бачити руку міжнародного заговірника. Принаймні не в Конго. Також не в Альбанії, яка зухвало глядить в очі Москви, хоч Бог високо, а Пекін далеко. Двадцятимільйонова Румунія без страху гарцює перед наставниками з півночі, а тридцятимільйонова Польща ще ходить шляхами, яких вона собі не визначувала, хоч оба ті народи живуть однаково близько гаври червоного медведя. Того явища не пояснити географічним положенням народу, чисельністю його людности, або силою його зброї. Як це сталося, що п'ять мільйонів ангольців придбали собі опікунів, а нарід в дев'ять раз більший стоїть сам, віч-на-віч з гнобителем? Як це сталося, що раптом ми вступили в добу цуциків?

„Готуйтесь до війни, збудіть хоробрих, куйте мечі з лемішів, а з серпів списи! **Слабосильний нехай скаже: Я сильний!** Спішіться, йдіть, усі народи звідусіль зберіться!... Бо близько день Господній в долині Суду". Йоіла 4:10.

Бог предвидів ту ситуацію. Він знав наперед, що не Німеччина, не Італія, не Еспанія, але маленький Ізраїль буде мати атомову бомбу. Він наперед знав, що малі народи будуть колотити в Об'єднаних Націях і Його Слово наперед це предсказало: Слабосильний нехай скаже: Я сильний. Яка є ціль такого пророцтва?

1) Щоби уважні й розумні навчилися поважати біблію.

2) Щоби вони знали, що то пророцтво сповниться в той час, коли буде „близько день Господній в долині Суду".

Випростуймось і підіймім наші голови!

З любов'ю до Вас

INFORMATION SERVICE OF UKRAINIAN ADVENTISTS
227 West 46th Street, New York, N.Y. 10036

Замість квітів на свіжу могилу нашого Приятеля

**св. п. інж. Андрія Чапельського**

складаємо 20.00 долярів на виховання священиків в Бразилії.

**Ольга і Володимир СУСЛА**

У глибокому смутку повідомляємо, що 1-го березня ц. р. в одному шпиталі Ню Йорку, після важкої недуги помер на 74-му році життя

**ІВАН ПОПОВИЧ**

кол. підстаршина Леґіону Українських Січових Стрільців і кол. вояк І Української Дивізії, член Об'єднання б. вояків-українців в Америці.

ПОХОРОН відбувся 9-го березня ц. р. у Томс Ривері, Н. Дж., при чому Покійного похоронено біля могили Його Матері.

МАРІЯ КЕДРИН-РУДНИЦЬКА, сестра з чоловіком
ОЛЬГА ПЕРЛОВИЧ, сестра
МАРТА ПЕРЛОВИЧ-СМИТ, сестрінниця з чоловіком

# В ІМЕНІ ОБ'ЄКТИВНОСТИ

*(Закінчення зі стор. 2-ої)*

причеплений до своєї назви ще й „шляхецький" придомок.

Ми розуміємо, що довголітня неволя зробила жидів перечуленими на ці справи, але кожен науковець тимбільше повинен розуміти ці справи і не відносити згірдливого вислову людини з вулиці на конто якогось - изму чи - ізму.

Незалежно від вказаних неточностей у книжці супроти українців, нашим науковцям споріднених дисциплін вартує познайомитись з нею. В багатьох замітках дрібнішим друком на понад сто сторінках подані багаті бібліографічні джерела в різних мовах. Нам придалася б подібна схема праці про українців за царів і совєтів, в якій були б так старанно зібрані факти і цифри з культурно-духового життя нашого народу. В інших аспектах ця книжка немов довідник подає статистичні цифри росту жидівського населення, шкільництва, публікацій, преси та багато інших цікавих і вартісних статистичних даних.

# ДО ПИТАННЯ ПРАВНОЇ...

*(Закінчення зі стор. 2-ої)*

рядкування посилюється завдяки всевладному впливові єдиної у СССР комуністичної партії до того ступеня, що воно надає Союзові ССР багато прикмет унітарної, максимально централізованої держави. [11].

Проф. Василь Маркусь у 1951 році так визначив державно-правну ситуацію УССР: УССР формально є державою, але тільки в розумінні совєтського права і практики...Ані наявність окремої конституції, ані представництво УССР в ОН не закривають одного факту, а саме — абсолютного браку суверенности влади УССР [12]

Реасумуючи все сказане, треба понад всякий сумнів, ствердити, що держава, яка не має фактичної змоги провадити власної зовнішньої політики, не має власних збройних сил, ані власної валюти, не має власних прибутків, не розпоряджається своїми земельними ресурсами, яка сама не здійснює добору і розстановки своїх керівних кадрів, сама не спрямовує роботи своїх державних і громадських організацій і яка сама не може навіть перевести будь-яку реорганізацію державного апарату, — не мала і не має міжнародно-правної особовости і тим самим не може бути правним переємником УНР, яка всі ті атрибути державности посідала.

---

11 ) Б. Цюцюра — Ленінська концепція багатонаціональної держави та державне відродження України, журнал „Розбудова Держави", ч. 1 з 1955 р., стор. 37.

12 ) „Фенікс" ч. 1 за 1951 рік.